

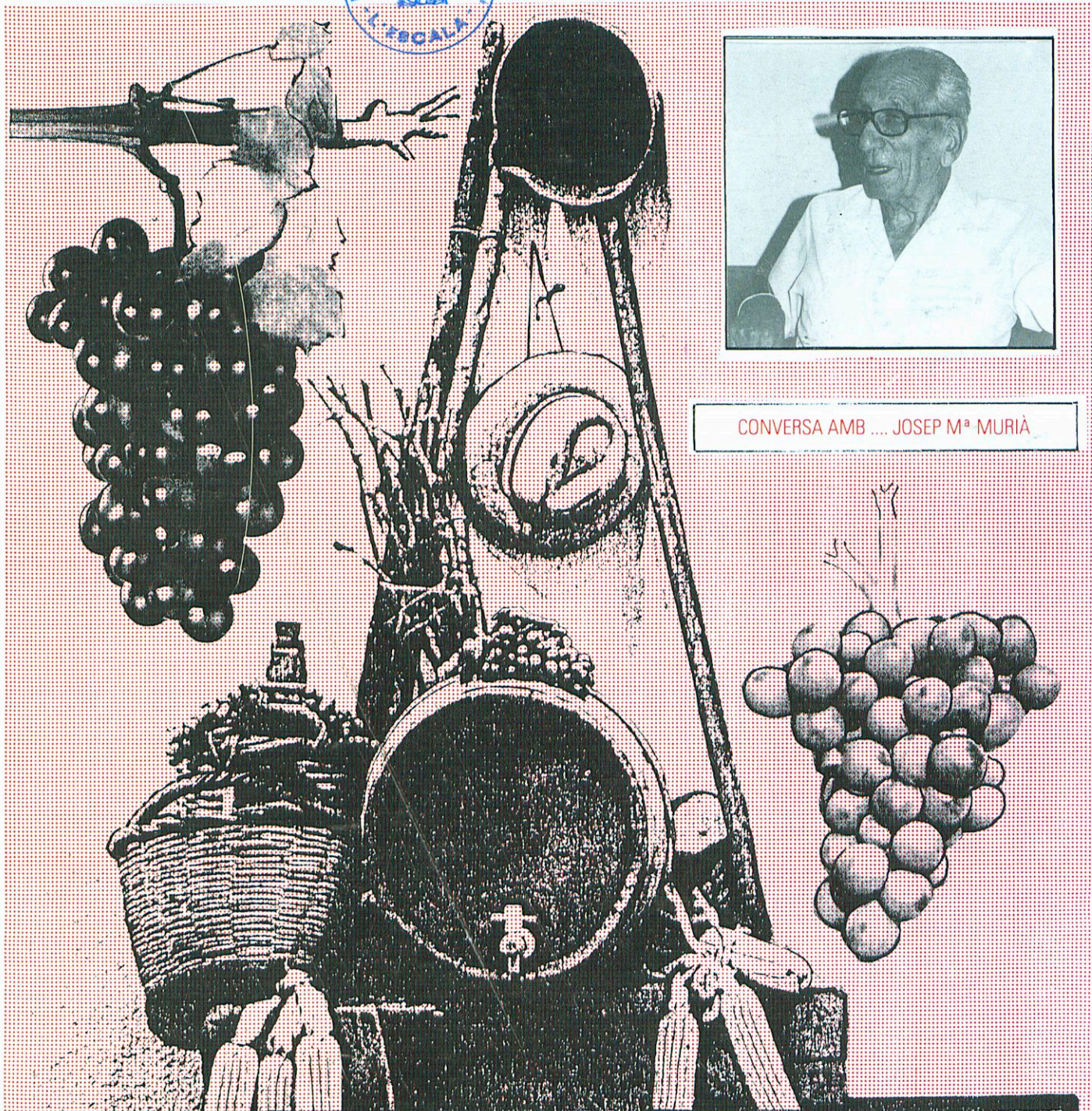
l'escala

BUTLLETÍ CULTURAL I INFORMATIU
Núm. 100

SEPTEMBRE 1988

CONVERSA AMB JOSEP M.ª MURIA

Sumari

EDITORIAL: Un nou curs escolar — FULL OBERT — VIDA ESCALENCA: Quan parlen les imatges — HISSANT LA PLOMA: Un zopilote planeja sobre Nicaragua — NOTICIARI LOCAL: Exposicions de treballs artesanals de la gent gran i conjunta d'antigues arts de pesca i malacologia — LECTURA — UN XIC DE TOT — HUMOR: A & A — FOTOS ANTIGUES: Velles estampes de L'Escalona de sempre i antigues de L'Escalona, etc. etc.

RÀDIO LES CALA

F.M. ESTÈREO

107,6 MHz.

EMISSORA
MUNICIPAL

ESTIU

88

a l'escala
S'HI XALA

A-G

47

L'ESCALA

Festa Major 1988

dies 1, 2, 3, 4 i 5 de setembre

DIJOUS, 1

20 h.	Inauguració «Exposició treballs artesanals de la gent gran»	Can Masset
23 h.	Revista «Las Pícaras Molineras»	Envelat

DIVENDRES, 2

10 h.	Cercavila «Rovell d'Ou»	Sortida Pl. Església
11 h.	Missa Solemne	Església Parroquial
12'30 h.	Pregó Festa Major / Inauguració Ajuntament	Ajuntament nou
13 h.	Sardanes «Cobla Miramar»	Plaça Ajuntament
17 h.	Ball infantil «Rovell d'Ou»	Plaça Víctor Català
18 h.	Concert «Orquestra Janio Marti»	Envelat
19 h.	Sardanes «Cobla Miramar»	La Platja
19 h.	Partit de Futbol: L'Escala - Banyoles	Camp Futbol Miramar
20 h.	Partit de Bàsquet	Polisportiu
22 h.	Sardanes «Cobla Miramar»	Plaça Víctor Català
23 h.	Ball «Orquestra Janio Marti»	Envelat

DISSABTE, 3

10 h.	Torneig Infantil de Bàdminton	Polisportiu
12 h.	Sardanes «Cobla Principal de Banyoles»	La Platja
15 h.	Cursa Ciclista «II Trofeu Josep Hernández»	Avgda. Ave Maria
17 h.	Concert: Cobla «La Principal de la Bisbal»	Envelat
18'30 h.	Espectacle d'escuma «Bugada en Do Major» (Els Farsants)	La Riba
19 h.	Sardanes «Cobla Baix Empordà»	La Platja
20 h.	Partit de Voleibol	Polisportiu
22 h.	Sardanes «Cobla La Unió»	Plaça de les Escoles
23 h.	Ball «La Pral. de la Bisbal», conjunt «Welter's»	Envelat

DIUMENGE, 4

10 h.	Festival Nàutic	La Platja
12 h.	Sardanes «Cobla Baix Empordà»	La Platja
17 h.	Festival Infantil amb «El Petit Circ del Carrer»	Plaça Víctor Català
18'15 h.	Partit de Futbol: L'Escala - Olot	Camp Futbol Miramar
19 h.	Sardanes «Cobla Montjuïc»	La Platja
21'30 h.	Focs Artificials	La Platja
22 h.	Sardanes «Cobla Montjuïc»	La Platja
23 h.	Ball pels conjunts «Ebano» i «Drac Màgic»	Envelat

DILLUNS, 5

10'30 h.	Gimcana Ciclista	Aparcament Polisp.
13 h.	Sardanes «Cobla Ciutat de Girona»	La Platja
16 h.	«Gimcana Barrejada»	La Riba
19 h.	Sardanes «Cobla Ciutat de Girona»	La Platja
22 h.	Sardanes «Cobla Ciutat de Girona»	La Platja
23 h.	Ball pels conjunts «Els Sírex» i «Setson»	Envelat

AJUNTAMENT
DE L'ESCALA

NOTES:

- Els organitzadors es reserven el dret de modificar aquest programa si s'hi veuen obligats per causes imprevistes.
- Els actes a l'aire lliure seran gratuïts.
- VENDA ANTICIPADA D'ABONAMENTS I ENTRADES REVISTA
Dies: a partir del 25 d'agost / Hora: hores d'oficina / Lloc: oficines del C.I.T.
- VENDA DE CADIRES LLOTJA
Dies: 30 i 31 d'agost / Hora: de 9 a 10 del vespre / Lloc: a l'envelat.
- Preu cadira llotja (sense abonament) 1.000 ptes. / Preu de l'abonament (sense cadira) 1.500 ptes.
- A l'abonament no s'inclou l'entrada de la Revista del dia 1.

"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONS

REDACCIÓ

Apartat de Correus, 19
17130 L'ESCALA

COORDINACIÓ: F.X. Vila Mitjà, J. Boix
CONSELL DE REDACCIÓ: F.X. Vila Mitjà, J. Piqué, D. Poch, Francesc Targa.
ART I CULTURA: F.X. Vila Mitjà, J. Boix
ESPORT I LLEURE: J. Vilabré
NOTICIARI LOCAL: Serveis Informatius Ràdio l'Escola
VIDA ESCALENCA: R. Guanter
SUBSCRIPCIONS: D. Poch, R.M.ª Sau, M. Prats - Tel. 77 02 04
ADMINISTRACIÓ: J. Piqué - Tel. 77 19 60
IMPRESSIÓ: Gràfiques del Ter, s.a. D.L. GI/287-82

PUNTS DE VENDA:

- BALLESTA, C/ Pintor Joan Massanet, 8
- BAMBI, Avinguda Ave Maria
- LLIBRERIA ROSA, Plaça de les Escoles
- ROMAGUERA, C/ del Pont, 24
- TROBADORS, Passeig del Mar, 2

EDITORIAL

EL NOU CURS ESCOLAR

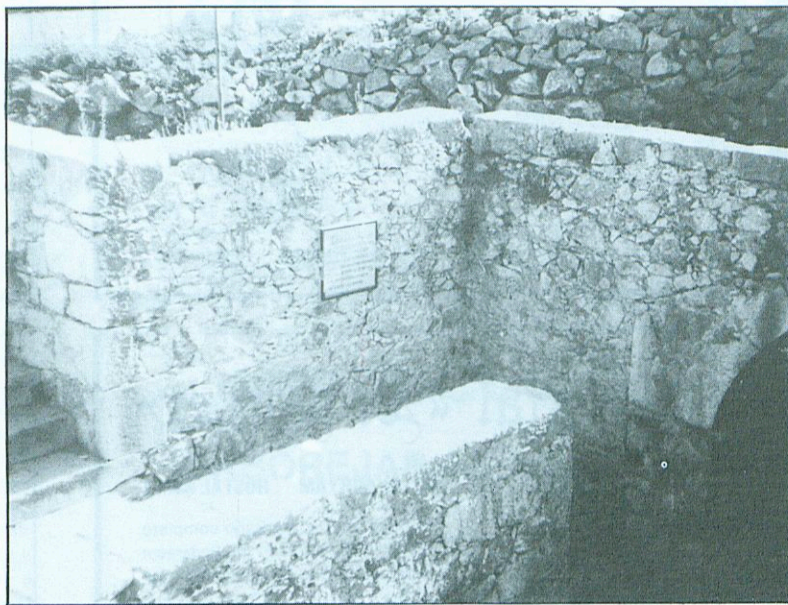
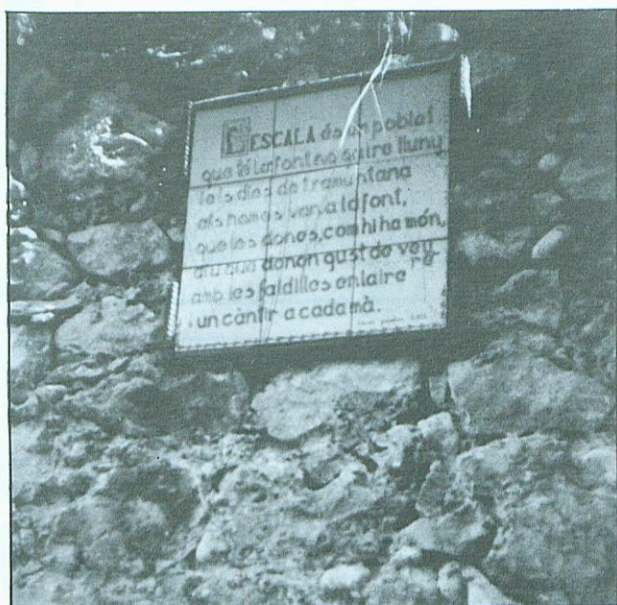
Acaba d'iniciar-se un nou curs escolar i, paral·lelament a la major o menor il·lusió (o contrarietat) per part de l'alumnat, un cert neguit afecta als pares i mares donat el precedent del curs anterior. Hi haurà continuïtat? Es repetiran les vagues? Tornaran els aldarulls? Es respectaran les reivindicacions dels mestres? Estarà garantit el dret de l'infant a rebre ensenyament...?

Aquestes preocupacions són perfectament comprensibles quan per una banda està en joc el futur d'uns fills, i per altra, —amb vagues o sense vagues— la qualitat de l'ensenyament està agafant uns nivells escandalosament baixos. I no solament aquí. Desgraciadament —i això no ens ha de consolar— és un fenomen constatat en nombrosos països del món.

Observem, sinó, una petita mostra de dades, que ens pot servir, fent un senzill exercici d'adequació al nostre país, com argument que justifiqui aquesta preocupació: a França, la Secretaria d'Estat per l'Educació afirmava que: *a l'acabar l'ensenyament primari, el 25% dels alumnes no saben llegir correctament, és a dir, que no comprenen el que llegeixen ni ho fan a velocitat normal; el 50% dels alumnes de segon ensenyament experimentaven dificultats greus en les matèries fonamentals.* Llegim, a més a més, en una estadística espanyola, que *els suspensos han arribat a una nivells del 30 ó 40 per cent, no solament entre nosaltres, sinó també més enllà de les nostres fronteres.* Per altra part, en un sondeig fet a França per SOFRES, s'ha observat una "gran inquietud per l'indisciplina, i deploren la seva generalització en tots els aspectes de la vida docent", etc, etc, etc.

Davant d'aquestes —i moltes altres— evidències, no més hi cap un únic recurs: el replantejament urgent i total del nostre esquema educatiu. Fet per intel·lectuals, educadors conscients i preparats, allunyats absolutament de tota vel·leïtat política o submissió ideològica que els manipuli, i preocupats únicament per a trobar els mitjans per aconseguir el que es busca en l'EDUCACIÓ: el desenvolupament ÍNTEGRE de la personalitat de l'individu. Amb independència, professionalitat, sabiduria, profunditat, vocació i equilibri.

Que ja seria hora.

Fotos Vila

LA CANÇÓ DE LA FONT

El text d'aquest cant popular escalenc, afixat en rajola esmaltada en un mur de la font pública annexa a l'antic safareig municipal, sembla que fou mal copiat i difereix bastant de l'original. Fetes les comprovacions oportunes, segons la versió que hom ha recollit de testimonis vivents, la comissió de Govern de l'Ajuntament ha acordat, en principi, de fer-ne la rectificació ajustant-se a la lletra més versemblant, tal com figura al peu.

Abans, però, de procedir a l'esmena es posa en coneixement de la població per si algú creu oportú de formular algun suggeriment o correcció.

TEXT ACTUAL

L'Escala és un poblet
que té la font no gaire lluny
i els dies de tramuntana
els homes van a la font
perquè les dones, com hi ha món,
diu que donen gust de veure
amb les faldilles enlaire
i un càntir a cada mà.

Cançó popular, s XIX

TEXT QUE ES PROPOSA

*La font és mitja hora lluny
el camí es igual que un pont,
els dies de tramuntana
els homes van a la font,
que les dones, com hi ha món,
diu que fan goig de mirar
amb les faldilles enlaire
i un càntir a cada mà.*

Cançó popular, s XIX

CARLES BOSCH DE LA TRINXERIA

Quan estem interessats en la lectura d'una obra literària ens és indispensable situar-la en el temps (època en la qual fou escrita), i en l'espai (lloc on es desenvolupa l'acció).

La manera de concebre una col·lectivitat varia considerablement d'un segle a l'altre encara que, aquesta, intrínsecament no canviï. Si la col·lectivitat viu durant el segle XIX i està relacionada amb el camp, el novel·lista la contempla i la considera des d'un punt de vista romàntic i folklòric; diferent al criteri de l'escriptor del segle XX, època en la qual el novel·lista contempla el camp des d'un punt de vista molt més realista i, a vegades, dramàtic -"Drames Rurals" de la Víctor Català-.

Si partim d'aquesta premisa se'ns farà més fàcil copsar el que diu, o vol dir l'autor de la novel·la vuitcentista (1889): "L'hereu Noradell"; novel·la que constitueix, segons els crítics, una de les millors obres de la literatura catalana, per marcar l'epígon de la Renaixença i per marcar els límits d'un nou corrent: la novel·la modernista.

No és el meu propòsit entrar en l'estudi detallat de l'obra de Carles Bosch de la Trinxeria, car molt bé han fet els crítics Josep Yxart i Jordi Castellanos, però sí que des d'aquest article pretenc fer-ne menció i donar-lo a conèixer (si no ho era) als lectors de "L'ESCALENC". Per diversos motius: per ésser un "clàssic" empordanès, la qual cosa ja d'entrada és un motiu engrescador; perquè de la mà de Carles Bosch de la Trinxeria tenim més informació de com vivien els nostres avis a l'Empordà; perquè tenim notícies directes de les transformacions

"L'hereu Noradell"

del camp empordanès: la fil·loxera, el pairalisme, les institucions patriarcales, la crisi agrària,... encara que sigui a través d'una novel·la, i finalment perquè la seva lectura ens ajudarà a comprendre el mòbil de la Víctor Català.

Una novel·la que coneixia sens dubte la Caterina Albert. El concepte romàntic i folklòric quan a la manera d'entendre la vida del camp no era de la seva plena satisfacció; va voler encetar un nou motllo perquè tenia un concepte de la vida del camp molt més realista, concepció diferent la qual marcaria una nova època.

Davant el gran ventall literari o d'oferta literària se'ns fa necessari un criteri per tal de seleccionar l'autor o la lectura més adequada. Cal tenir consciència de l'abundant literatura, sense voler treure mèrits, que queda fora de context per haver estat traduïda o per desenvolupar-se en un espai geogràfic desconegut.

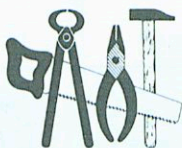
Carles Bosch de la Trinxeria situa el Casal Noradell a Masarac, i a partir d'aquest epicentre va desenvolupant una acció novel·lada la qual pel seu fons verídic molt bé podria ésser una història veraç.

Des d'aquí un criteri de preferència per a la selecció d'obres literàries admetent que poden haver-n'hi d'altres de tant o més justificats. Criteris indiscutiblement necessaris davant la riuada d'autors i de textos. "L'hereu Noradell" de Carles Bosch de la Trinxeria, una lectura ineludible que bé val, sobradament, un article a "L'ESCALENC".

Manuel Vilà i López

FERRETERIA

GUILLOT

PINTURES
I
JARDINERIA

C/. del Mar, 6 - Tel. (972) 77 04 86 - L'ESCALA

Ramon Ylla i Heras
JARDINER

PROJECTES, MANTENIMENTS I NETEGES
DE JARDINS I TERRASSES

C/. Muntanya Rodona, 12
Camp dels Pilans
Tel. 77 17 34

C/. Maranges, 25
L'ESCALA (Girona)
Tel. 77 01 95

Hostal «El Roser»

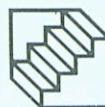
RESTAURANT
especialitat en peixos
i mariscs

* *
HOSTAL MIRYAM HOSTAL REINA

Complete bathroom / Baño completo
Salle de bains complete / Mit Baderaum
Calefacció central / Aire acondicionat
Parking particular / Obert tot l'any

Darrera l'Església, 9 L'ESCALA
Tels. (972) 770219 / 770977 (Girona)

Estudi i Servei s.c.

ASSESSORIA EMPRESARIAL

Jaume Batlle i Francesc Raurich

C/. Joan Massanet, 40
Apartat de Correus, 5

Tel. (972) 77 21 77
17130 L'ESCALA

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

CAIXA DE CATALUNYA

FORUM
E S P O R T I U

GIMNAS PER HOMES, DONES I NENS • AVINGUDA GIRONA, 34 • 17130 L'ESCALA (Girona)

G FINQUES GUANTER

ASSEGURANCES EN GENERAL
GARANTIA D'EFICÀCIA I SERIETAT

Avgda. Ave Maria, 7 - Tel. 77 02 72 - L'ESCALA

**AGRUPACIÓ FLEQUERA
EMPORDANESA S.A.**

Carretera de Viladamat a Palafrugell s/n

Telèfon: 77 00 81 — L'ESCALA

MARIA BUIXEDA BURGAS

Vímet

- MOBLES
- ARTICLES BAMBÚ
- DECORACIÓ
- CISTELLERIA
- REGALS
- BOSSES

C/. Empúries, 19
C/. Calvari, 20
Tel. (972) 77 01 85 - L'ESCALA

AIRSA

AÏLLAMENTS, IMPERMEABILITZACIONS
I REVESTIMENTS, S.A.

danosa

Passeig Sant Joan Bosco, 47 - Tel. 20 10 62
PONT MAJOR - GIRONA

REFLEXIONS SOBRE LES BÚSTIES INEXISTENTS

L'altre dia, havent de remetre una carta a un ciutadà esca-lenc, vaig presentar-me a casa seva; com que no tenia neces-sitat de veure'l i no trobant-li cap bústia, vaig provar d'esmunyir la missiva per sota la porta: no hi passava. Vaig assajar per l'aresta i pel cantell: res a fer. Tot i tement molestar em vaig decidir de trucar i lliurar la lletra a la mà de la persona que em vingués a obrir. Ningú. Què fer?; no podia pas córrer el risc que els transeünts em prenguessin per un espanyaportes! La solució fou la d'anar a l'estanc, comprar i enganxar un segell de 8 pessetes i lliscar la carta a la bústia oficial. Deslliurat de l'enfarcit i quasi envanit de la meua perspicàcia, vaig reptar mentalment al carter amb un somriure que volia dir: "ja t'apanyaràs!".

A propòsit: com s'ho deuen fer els carters en aitals casos? Si són conscienciosos, potser que tracten de fer transmetre el correu per un veí: si són menfotistes, potser que el deixen al portal de qualsevol manera o al grat del vent o de passants malintencionats; i si són irresponsables, potser que el retornen al remitent amb la meció "ausente".

S'ha de reconèixer que els espanyols, majoritàriament, i llevat dels que viuen en ciutats, pateixen d'aquesta negli-gència: *no posseeixen bústia pel correu*. Jo estimo que avui, aquest estri és gairebé indispensable; qui no rep mai ni una carta, ni un diari, ni una notificació? A més és un accessori que, si es vol, pot costar quatre rals; a l'extrem, un forat a la porta és suficient.

I ja que toquem l'assumpte "bústies", no seria una bona idea (que ja vaig suggerir fa un parell d'anys), a saber que en un indret estudiat, (potser la pròpia Plaça de les Escoles), s'hi adreßés una bústia especial per a automobilistes en la que aquests poguessin introduir llur conreu sense baixar del cotxe, (a la manera dels distribuïdors de tiquets d'autopista), ni, sobretot, haber de maniobrar, obstruir la circulació o ocupar per uns moments un aparcament? Res no impediria de què, eventualment l'altra cara del dispositiu serveixi als usuaris de a peu. Actualment, ja se sap: com no s'adopti una solució il·legal, ai del que vol anar a tirar una carta a Correus en cotxe!

Què en pensen les administracions adients? O és una idea inaplicable?

Saderra

NO FEM COMPARACIONS

Jeroni: Aquests últims dies poc et trobava per a fer petar la xerrada.

Narcís: He sortit moltes tardes per visitar els pobles veïns.

Jeroni: I què has vist?

Narcís: A Bellcaire, a més de la reconstrucció de la petita església romànica de Sant Joan, que és una filigrana, m'ha agradat com han guanyat una bona àrea per camps d'esport i en especial, l'arranjament de l'entorn: aparcaments, jardins, bancs, flors.

Jeroni: Sí, igual que a l'entorn del nostre Pavelló Esportiu...

Narcís: A Torroella han quedat millorades les vies d'accés al voltant del temple, destacant més la porta lateral.

Jeroni: Sí, com l'entrada lateral de l'església d'aquí...

Narcís: A l'Estartit, si bé no m'acaba d'agradar tant ciment a la riba, l'esclera i les ampliacions del port, han tingut l'encert de cuidar el passeig amb parterres, plantes i flors.

Jeroni: Sí, com el nostre Passeig del Mar...

Narcís: A Pals, per facilitar la visita al recinte medieval, hi ha, abans, un gran espai d'estacionament amb "waters" nets i pulcres.

Jeroni: Així, aquí també...

Narcís: Passant per Viladamat es veu un sector d'habita-cles nous i com a tot arreu on es construeixen cases, han deixat ben acabades les voreres i pavimentat el carrer.

Jeroni: Dius que així ho fan a tot arreu?

Narcís: Prou, Jeroni, per favor; plega ja de comparar cada cosa que et dic amb les d'aquí. No saps que les comparacions són odioses?

Anònim

SABOREJAR EL SILENCI...

"El Mestre solia dir que solament el silenci duia a la transformació.

- I de quina manera es pot arribar a aquest silenci? preguntà el deixeble

- Onsevulla on us trobeu mireu-ho tot, i escolteu, encara que tot estigui silenciós".

"Moments de Saviesa"
Anthony de Mello

Tots, més o menys, hem fet vacances o les farem, potser alguns després, quan els turistes siguin fora i per fi es pugui reposar tranquil·lament.

I hem buscat o buscarem distraccions que ens apartin i ens evadeixin de la realitat que es fa monòtona o aburrida. I en certa manera ens tornem a cançar, i l'activisme no ens deixa, i encara que sigui per distreure'ns tornem a treballar d'una altra manera.

Durant les vacances, almenys uns dies, hem fet la prova del silenci...? l'hem escoltat en la muntanya, en el camp, o en la quietud del mar? Ens en cal de silenci... Estem rodejats de xerrameca i de sorolls forts i traumàtics que no deixen descansar els nostres nervis massa tensos.

Hom, quan torna de vacances, voldria trobar-se un altre, guarit del mal geni, de la crispació, de l'agressivitat que portem tots... i no ens passa que a vegades tornem a ser els mateixos...?

Per trobar un millorament personal, per tornar de vacances "més entonat" com es diu vulgarment, ¿no ens faria falta un silenci absolut, on els desitjos s'apaivaguessin... i on les remors de la natura fossin escoltats en el més profund de nosaltres mateixos, per trobar-hi un ressò?

Avui tothom estima que ha d'estar en forma. Les sessions de ioga cada vegada més valorades, què són sinó un silenci, un relax, del cos i de la ment... un respirar pausat... un reposar tranquil... un gaudir del silenci, volgut i saborejat...

Hem provat de fer algun exercici d'aquests, en les nostres vacances? Hem passat algunes hores contemplant el mar... la muntanya, sentint la remor del bosc o el soroll de l'aigua...?

Tot això ens interioritza, ens unifica, ens fa trobar el valor de les persones i de les coses en la seva justa mesura. I al sortir d'aquest silenci, ens trobem renovats, transformats, comprensius, amb més cabdal d'aguant, disposats a ser per als altres motiu de joia i de felicitat.

Això s'aconsegueix amb la pau d'un mateix quan s'ha acceptat del tot i ha fet de tot el seu ésser la unitat. I el silenci a vegades ens hi pot ajudar i més en aquests temps de tant soroll, contaminació, destrucció ecològica. Tot plegat sembla que ens convidi a retirar-nos, a saborejar la quietud, no per ser passius davant la vida, ni romàntics, sinó al revés, per ser més eficaços, ja que el silenci ens hi fa veure clar, i ens dóna una plenitud interna que res ni ningú ens pot arrabassar.

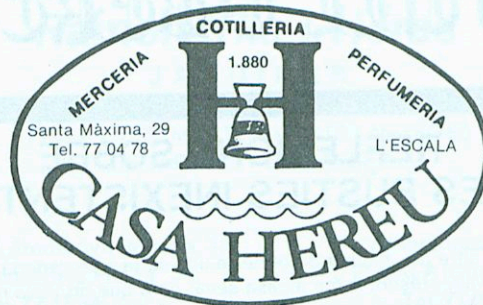
Neus Ximinis

ANXOVES DE L'ESCALA®

Magdalena Sureda

Tel. 77 0146

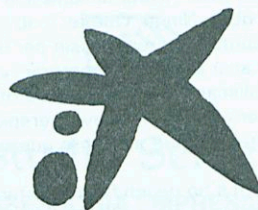

Bancotrans
Banc Comercial Transatlàntic

L'ESCALA

CASA CENTRAL BARCELONA
més de 90 oficines a Espanya.

CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"

 **CAIXA DE
GIRONA**
CAIXA D'ESTALVIS PROVINCIAL DE GIRONA

Plaça Victor Català, 9 - L'ESCALA

VOLEU REBRE L'ESCALENC A CASA?

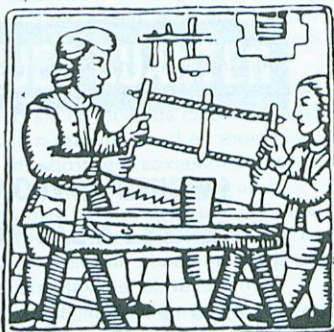

SUBSCRIVIU-VOS TRUCANT AL
TELÈFON 77 02 04

O ESCRIVINT A L'APARTAT
DE CORREUS 19 DE L'ESCALA-17130

**Mobles
Sancho**

Ctra. Palafrugell, s/n.
(DAVANT GASOLINERA)
Telèfon 972 / 77 04 85
17130 L'ESCALA

Lindan
ELECTRODOMESTICS

SERVEI T.V. GARANTIT
A. PRADO

Plaça de les Escoles - Tel. 77 04 90 - L'ESCALA

SASTRERIA

Vilabru

Carrer del Port, 25 - Tel. 77 02 21 - L'ESCALA

CASA FEIXAS

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES, SANITARIES I CALEFECCIÓ
FERRETERIA, ELECTRODOMESTICS I ARTICLES PER A REGAL

Plaça Victor Català, 17 - Tel. 77 01 99 - L'ESCALA

CONSIDERACIONS AL PLA ESPECIAL D'EMPÚRIES

Joan Morera

El que jo vaig a dir sobre aquest tema són simplement unes breus i senzilles consideracions que la majoria dels escalencs estan en condicions de fer-les o bé de fer-ne unes altres de diferents o semblants i potser millor que aquestes.

Respecte a l'actuació a les platges des de les ruïnes a Sant Martí, és d'esperar que sigui bona, amb l'espigó en forma d'anell i tot. On he pensat fixar la meua atenció de manera especial és en la xarxa viària. Em sembla del tot encertada l'eliminació del trànsit rodat per la carretera o camí—no crec que actualment se'n pugui dir gaire més que camí— però no crec que li faci falta més, perquè jo diria que és exactament el que ha de ser: aquell camí—que ja en diem carretera— amb les pinedes, els erms, camps i platges que l'envolten; les altres coses l'ensutjarien. Meravellós aquell camí de terra i arran del mar en mig de pins i baladres, com si els cotxes no existissin—igual que quan no n'hi havia— per poder-hi tornar a passejar els dies que hom tingui temps, o bé quan sigui festa o per la gent que fa vacances, i que els infants—i també els grans— hi puguin anar a fer la berenada com nosaltres hi havíem anat. En el temps actual pot semblar incòmode perquè sempre hi ha molta pressa, no hi ha temps i s'han de fer les coses amb molta rapidesa, però també val la pena recuperar una part important del passat. És d'esperar que, com ens han explicat en l'"Aproximació al pla especial d'Empúries", els aparcaments en 2ª línia quedin molt bé i procurant que alguns d'ells siguin fàcilment ampliables pensant en quan la capacitat per a tres mil cotxes sigui insuficient.

He dit abans el que em sembla bé; he de dir ara també el que no em sembla tan bé. Em sembla malament, regular amb semàfors l'accés a l'Escala en la cruïlla del *Camp dels pilans*: sembla que s'ha pensat en els embussos de la cruïlla amb la carretera d'Empúries perquè ja fa temps que els veïem i potser perquè no n'hi hagi el dia de l'arribada de la torxa olímpica, però no es deu haver pensat en les retencions dels semàfors i en les cues que hi haurà a l'entrada i sortida del poble. No seria millor fer uns enllaços amb ponts com s'ha pensat fer per a resoldre l'accés a Empúries? Que ha de resultar molt més car que plantar semàfors ja hi compta, i més si es volen fer amb suficient amplitud i ben fets, però sembla que s'ha de pensar que per bé o per mal, estem destinats a ciutat turística i hem de mirar que l'accés a aquesta població no sigui una cosa difícil, sinó el més fluid possible. No seria possible fer aquests enllaços on hi ha actualment l'enllaç amb la carretera antiga? Potser inclús es podrien combinar els enllaços previstos per a l'accés a Empúries amb els de l'Escala, vista la proximitat dels dos punts, sempre que es procuri construir-los amples i amb claredat de circulació; per ara no entenc perquè es va a buscar la cruïlla del *Camp dels pilans*, i no va bé la que hi ha ara. Si alguna dificultat hi hagués d'haver per eixamplar la carretera, no seria pas des d'allà fins el pont, sinó de la cruïlla d'on es projecta en endavant, però de dificultats no crec que n'hi hagi d'haver enlloc perquè hi veig espai més que suficient per eixamplar tota la carretera i deixar obertes les tres corbes tancades que existeixen: la del pont, la de davant de l'escorxador i la de l'"oberta" o "roca d'en Massanet". El rec, si en el tros final destorba, és fàcil desviar-lo amb maquinària, desembocant aproximadament allà mateix, per no tallar la primera platja; de tota manera no crec que faci falta perquè s'hi poden construir columnes. Potser tot això sembli una disgressió massa extensa i d'una certa ambició; sóc partidari de què hi hagi àmplies zones sense cotxes, però on estigui destinat per a la circulació convé que aquesta pugui discórrer bé i amb tota facilitat, perquè em sembla que les vies d'accés a la vila estan quedant estretes; que ho siguin les que es van fer quan només hi havia carros ja se sap, —tot i que la principal, de cal "ganso" avall crec que s'hauria pogut anar reformant a mesura que

s'han anat construint cases noves—, però pitjor és que ens quedin estretes les que s'estan fent ara: concretament la Ronda del Pedró desconec com quedarà quan sigui acabada, però em sembla que en el seu tros final d'entrada al poble, entre els patis antics (que es van renovant) a un costat i la urbanització del Puig-pedró a l'altre, ronda estreta al mig i probablement amb corba tancada.

Després del que precedeix potser resulta que més que al pla especial d'Empúries aquestes consideracions són sobre el de l'Escala. El d'Empúries sembla que pot quedar bé, però no podem perdre de vista el pla global d'aquesta ciutat turística que ja veiem com està durant l'estiu. Amb aquestes senzilles línies no pretenc ser enginyer de camins i carreteres, simplement desitjo com escalenc el que pugui anar millor per Empúries i l'Escala en general, més que per aquest repte del 92, que serà cosa d'una estona, pel futur de la vida escalenca després del 92. De segur que hi ha persones a l'Escala que estan més documentades i amb millors condicions per a donar elements de judici sobre aquest tema; crec que serà bo que ho facin sense esperar que ho dissenyin amb quatre ratlles uns tècnics potser excel·lents i amb bona voluntat, però que també potser amb prou feina hagin trepitjat el terreny.

CULTURA

L'Enric és un vailet de catorze anys, de Barcelona, que va venir de vacances a l'Escala, amb la seva família, la primera quinzena d'agost. És molt trempat. I el proper curs ja farà vuitè d'EGB.

El dia que el vaig veure, va explicar-me, molt orgullós, que per primera vegada a la vida havia vist un xai. Més ben dit, un ramat de xais. L'havia vist per allà la carretera que va a Albons.

L'Enric m'explicà també, que quan havia anat al circ o al parc zoològic, amb els seus pares, havia conegut els lleons, els cocodrils, els elefants, les serps, etc, però que tenia recança de conèixer altres animals i plantes, que es trobaven als pobles de pagès i pescadors del nostre país, ja que les poquíssimes fotografies contingudes en els llibres de text no li eren suficients.

El cas de l'Enric, avui dia, no és un cas únic, ni sorprenent. La vida urbana no permet contactar gens amb la natura. Segur que a les grans poblacions, hi queden molts infants, que no han vist mai un xai, ni moltes d'aquelles coses simples que han existit sempre.

Molts homes coneixen totes les marques de cotxes que hi ha en el mercat actual. Molts altres, se saben de memòria els noms de tots els jugadors de futbol del Barcelona i del Madrid. La majoria de dones no tenen cap mena de problema a l'hora de parlar sobre reis i princeses del món. En canvi, molts pocs són capaços de conèixer i diferenciar entre deu peixos, deu plantes, deu arbres, deu ocells, etc.

No sé, però dóna la impressió que la societat ens ensenya i ens fa aprendre tota una sèrie de coses que per a res serveixen i, en canvi, no ens ensenya aquestes, si voleu, petites coses senzilles i bàsiques, que existeixen des de que el món és món.

Sembla com si la societat ens atorgués una cultura que és plena d'ignorància per dins.

Pere Juhé

RENAULT

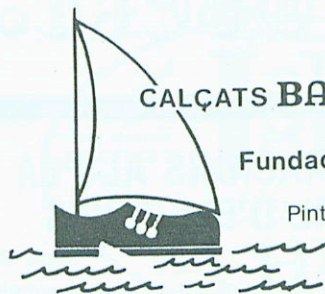
GARATGE FUMADÓ

C/ Ave Maria, s/n.
Tel. (972) 77 04 81
17130 L'ESCALA (Girona)

CALÇATS BALLESTA

Fundada l'any 1920

Pintor Joan Massanet, 10
Tel. (972) 77 02 53
17130 L'ESCALA
(Costa Brava - Girona)

MAGATZEMS **TITUS** S. A.

CONGELATS — CONCESSIONARI

GELATS

Ctra. Viladamat a Palafrugell, km 7
Tels. (972) 77 04 04 - 508 - 584

L'ESCALA
(Girona)

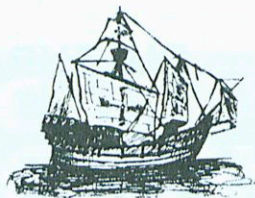
JOIERIA - RELLOTGERIA

J. Molinas

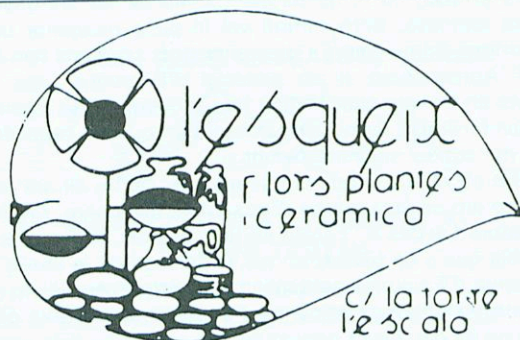
REPARACIONS

COPES I TROFEUS ESPORTIUS

C/ Joan Massanet, 26 - Tel. 77 05 48 - L'ESCALA

Caravel·la

CENTRE D'ESPECÍFICS

ROSA MARIA BALLESTA

FARMÀCIA

FÓRMULES MAGISTRALS

Pintor Joan Massanet, 4 - Tel. 77 15 75 - L'ESCALA

Tel. (972) 77 03 95 - COSTA BRAVA - GIRONA

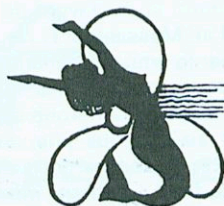
HOTEL RESTAURANT

NIEVES MAR

(ANTIGA CASA NIEVES)

Tels. 77 03 00 — 77 03 04 - Passeig Marítim · L'ESCALA
(Costa Brava)

JOPA

nàutica
Closa del Llop, s/n.
Tel. (972) 77 07 55
L'ESCALA (Girona)

EMBARCACIONS · MOTORS · ACCESSORIS

EVINRUDE

vida escalenca

REFRESQUEM LA MEMÒRIA

Ricard Guanter

QUAN PARLEN LES IMATGES

Acabem de passar un altre estiu. Abans de començar-lo, tothom temia que, climatològicament parlant, fos una continuació de la plujosa i desorientada primavera.

—Aquest any no tindrem estiu, —podíem sentir tot sovint.

I ja veieu que no ha estat així. La calor ha apretat de valent. El sol no perdonà dia darrera dia, sense el mínim respir que hauria suposat una demanada i desitjada pluja que suavitzés l'ambient.

Ha estat un estiu de molta gent, de molts de cotxes, amb els conseqüents problemes d'aparcament.

La sequera es deixà sentir de valent a l'horta i als camps. La de gorja, la gent la solucionà a les terrasses dels bars i cafès, les quals aparegueren plenes de gom a gom, així com restaurants i comerços. No obstant, segons els tècnics, la gent no portava massa diners.

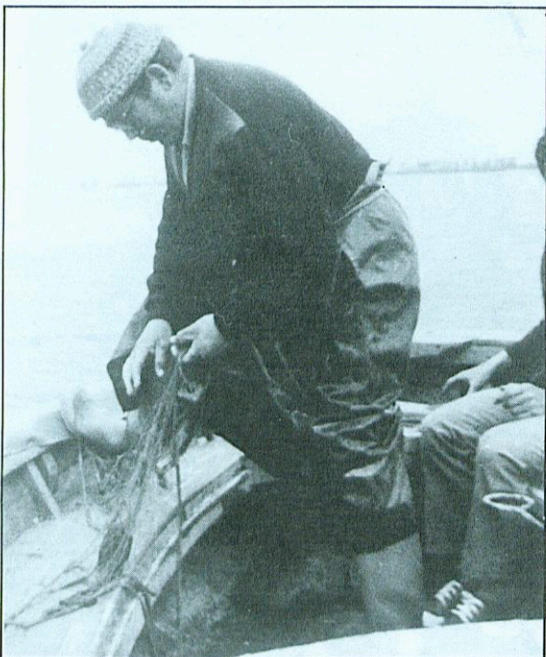
La gent de casa treballà de valent, quedant reflectit el cansament en el rostre i en la parla: "una apretadeta més i ja li tenim el peu el coll", es deien els escalencs, en creuar-se pels carrers, tot referint-se a l'agost, el mes més fort de la temporada turística.

Hem arribat al setembre, temps de relaxament, de més calma, de més serenor, tot i que la calor pot continuar i la feina de l'estiu no hagi acabat del tot. Però és una altra cosa, un altre viure.

Nosaltres, com venim fent darrerament quan s'arriba aquest mes, considerat com un pont entre l'estiu i la tardor-hivern, ens prenem un descans i deixem que sigui la imatge la que parli en aquesta secció, tot refrescant la memòria.

Noies escalenques d'Acció Catòlica, juntament amb llur consiliari, mossèn Salvador Sans.

En Francesc Moner, el «Xillu», en plena feina.

Un grup de nois escalencs de ja fa una colla d'anys

conversa amb...

CONVERSA AMB...

Josep M.ª Murià. Molts escalencs no el coneixen pel seu nom, sinó per haver estat casat amb l'Anita Rauret. Factors de pes com l'exili, els seus contactes amb l'Escala i el fet que la seva esposa fos escalenca, han fet que ell també se'n sentís. Fa poc ha cedit a la Biblioteca del nostre poble una important col·lecció de llibres sobre la història de Mèxic. Aquests llibres van pertànyer al seu germà, que en pau descansi. En molts llibres seus hi trobem escrites constants referències a l'Escala. No en va ell estima molt aquest poble i és escriptor.

L'Escalenc.— Sou de l'Escala?

Josep M.ª Murià.— Es pot dir que sóc escalenc per autoadopció. Vaig conèixer l'Escala l'any 1924, quan tenia 17 anys. La meua dona, Anna Rauret i Callol, sí que n'era. Els seus pares vivien al carrer Maranges-La Torre, davant de Pekin.

L'Esc.— Vau venir a l'Escala per atzar?

J. M.ª M.— No, la meua mare era íntima amiga d'una parenta dels Rauret. Aquesta senyora venia cada estiu a l'Escala i, un any, la vam acompanyar. Així fou com vaig conèixer a la que més tard seria la meua dona. Tenia referències d'ella que era molt bonica i, efectivament, sí que ho era; per a mi era la més bella.

L'Esc.— Com era l'Escala aleshores?

J. M.ª M.— Era un poble miserable, molt pobre, totes les construccions eren rudimentàries, les cortines de xarxa, d'aquestes que un s'hi enredava pel mig i no sabia com sortir-se'n. Aquest barri era molt i molt pobre, sense empedrat ni res. En aquesta casa on estem hi havia el forn d'en Peret Juli, que era oncle de la meua dona.

La primera vegada que vaig venir ens vam hostatjar a "Can Tetes", una fonda de la plaça Víctor Català, davant per davant de la Fonda Sureda. Tenien un cuiner formidable, tot i que alguns plats els servien amb molt de pebre. Les cambres tenien llits de ferro d'aquells que s'havien de pujar amb una escala.

Malgrat tot, vaig trobar el poble molt bonic. Tenia coneixements de l'expansió grega per aquestes terres. Essent Barceloní veia l'Empordà com una comarca eminentment representativa de Catalunya. En una paraula, abans dels 17 anys jo ja estava enamorat de l'Escala i d'Empúries.

L'Esc.— Vau continuar venint a l'Escala?

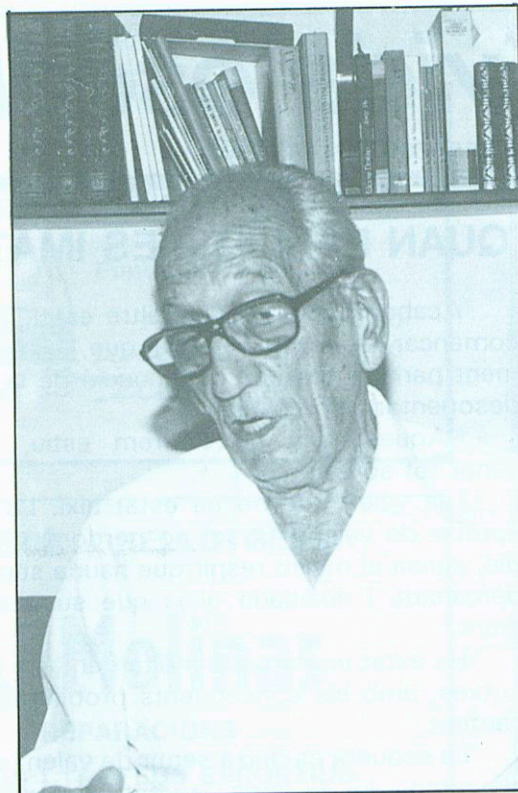
J. M.ª M.— Un bon estiu, al cap d'uns anys, vaig tornar a l'Escala i vaig intimar amb l'Anita Rauret. Ens vam prometre i vam casar-nos a Barcelona, el dia 26 de juny de 1934.

L'Esc.— Un cop a Mèxic on vau viure i a què us vau dedicar?

J. M.ª M.— Vaig arribar a Ciutat de Mèxic amb la meua dona, un fill de cinc anys i un altre en camí. I vaig fer-me el següent raonament: "Si em dedico a escriure farem molts badalls de gana". Així que una de les meves primeres ocupacions va ser la d'agent comercial, més tard vaig fer de decorador, empresari de pintures, negociant d'olis... Vaig arribar a ser gairebé ric, però tant com vaig guanyar vaig perdre.

De Ciutat de Mèxic, vam traslladar-nos a Guadalajara. Allí vam posar una llibreria-papereria petiteta. La meua dona la portava. Mentre, jo continuava a la indústria de l'oli, però me'n vaig cansar i en un rampell ho vaig deixar i vaig començar a donar classes.

L'Esc.— De què donàveu les classes?

J. M.ª M.— Donava classes a la Universitat de Guadalajara de Literatura Espanyola i Hispanoamericana. I al Col·legi Americà en donava de Literatura Universal.

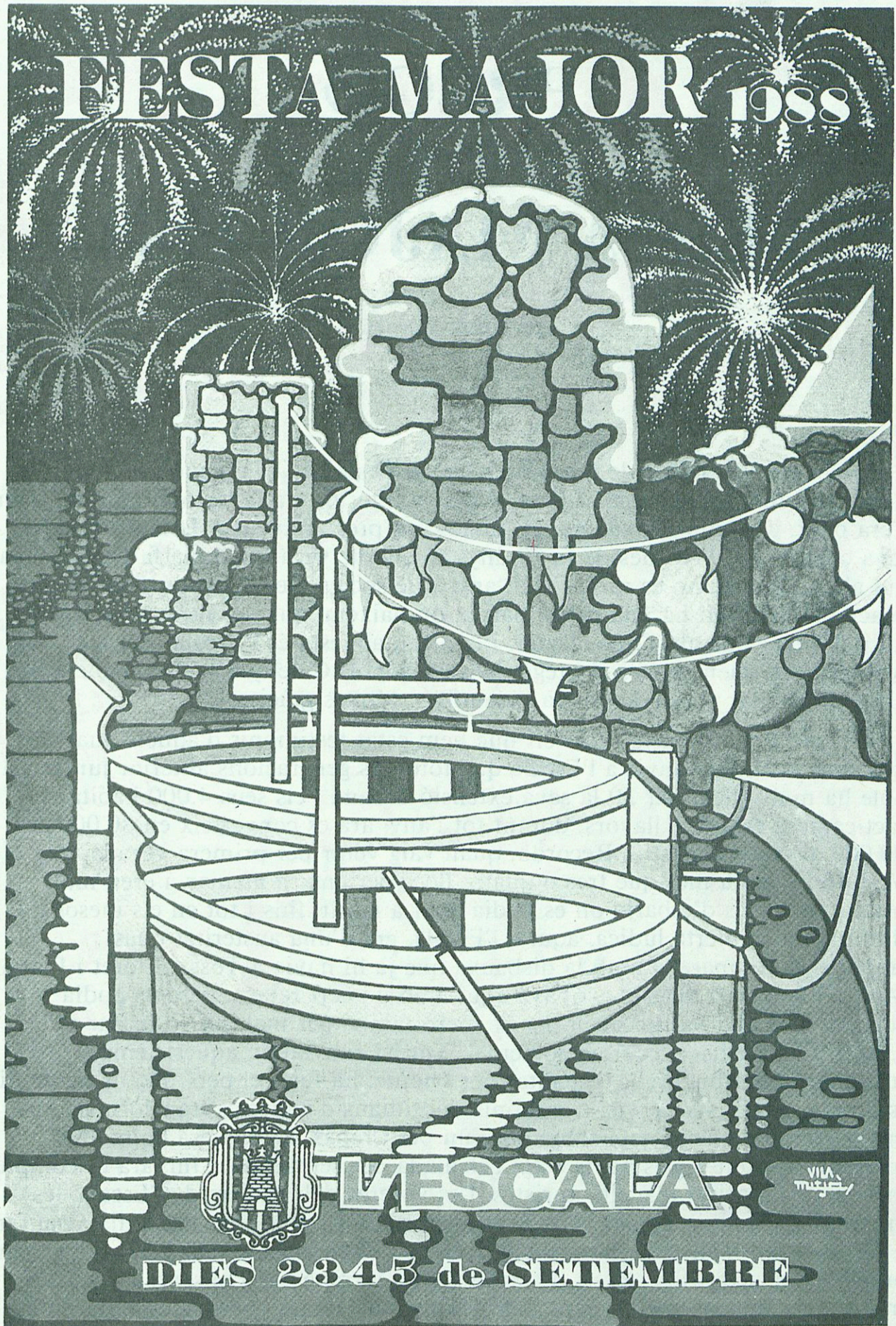
Sóc gairebé autodidacta. A Montpeller vaig fer estudis de Literatura i Història Occitana. A Guadalajara vaig guanyar a pols la plaça de professor d'Universitat.

L'Esc.— Mentre, continuàveu relacionat amb el món del periodisme?

J. M.ª M.— Sempre m'ha interessat molt. I he fet de periodista actiu durant molt temps. Cap el febrer de 1961 va sortir el primer número del Butlletí del Centre Català de Guadalajara, del qual n'era director. Vaig dirigir aquest butlletí de periodicitat mensual durant quinze anys. Amb el temps aquest butlletí va tenir diferents noms: "Butlletí d'informació Catalana", "Butlletí d'informació dels Països Catalans".

FESTA MAJOR 1988

L'ESCALA

VILA
MÚJICA

DIES 2345 de SETEMBRE

FESTIVITAT DE
SANTA MÀXIMA

PREGÓ DE LA FESTA MAJOR 1988

per Josep Pernau

Quan em van oferir de fer el pregó de la Festa Major d'aquest any vaig quedar sorprès. Sóc de secà, de la Catalunya interior, de la terra ferma, on, quan jo era petit, com diu l'havanera, els nanos ens preguntàvem si la mar era tan blava com deien. Però des de fa 27 anys sé que de vegades, quan fa tramuntana, aquí al golf encara ho és més. Fa 27 anys que sóc escalenc consort i me'n sento vocacionalment. Hi ha una petita pàtria, on naixem, que nosaltres no triem, i n'hi pot haver una altra que elegim. Per a mi, aquesta és l'Escala. Per això vaig acceptar l'oferiment de fer el pregó com un honor. Crec que és una manera ben palesa d'acceptar-me en la vostra comunitat. Moltes gràcies.

He parlat de 27 anys i tots els que hem estat testimonis d'aquest quart de segle hem vist més canvis a l'Escala que totes les generacions anterior juntes. El poble ha multiplicat per 20 la seva extensió urbana i els seus 4.000 habitants, pràcticament estables, llavors, durant tot l'any, ara es converteix en 80.000 o 100.000 als mesos d'estiu. Recordo, quan vaig venir per primera vegada, que al poble no hi havia més que tres o quatre llocs per anar a menjar, i eren molt limitats els locals d'esbarjo on es podia anar a la nit, fins i tot en els mesos de juliol i agost. L'oferta lúdica, aquí a l'Escala, era d'una austeritat quasi franciscana, comparada amb la disbauxa que ja hi havia a Tossa, Lloret i Platja d'Aro. El fenomen turístic arribava aquí amb un cert retard, però es podia preveure ja. I així va succeir, i per bé, però també per mal, no va tardar a esclatar, fins arribar a la situació actual. Tot ha canviat en aquest temps, fins i tot la mar, d'on diuen que, espantat per l'home, ha fugit el peix. No us he de dir res de nou d'aquests canvis, testimonis quotidians d'aquestes transformacions, però deixeu-me que en faci sobre elles un petit repàs. La riquesa de moltes terres, que durant segles havia estat calculada per semals de raïm, ara es compta per la seva capacitat d'acollir turistes. Les voreres dels carrers de l'Escala, les construïdes i les que només veiem sobre els plànols, però que algun dia s'hauran de fer, una rera l'altra arribarien a Barcelona. S'han perdut vells oficis i ha calgut aprendre'n d'altres. Els canvis de les monedes estrangeres s'observen ara amb tanta o més atenció que els canvis de temps, més temuts perquè espantaran els turistes que per la seva incidència en la pesca. Les agències bancàries i de les caixes d'estalvi són més nombroses que les barques de pesca, i, per descomptat, són més els cambrers que els pescadors. Tot això vol dir que han canviat les maneres de viure i també la mentalitat dels escalencs, seguint la tendència cap a la uniformització cosmopolita de què parlava fa un any Enric Cassasses en aquest mateix acte.

És en aquest context, entre un passat que en podríem dir d'estancament material i un present permanentment canviant, que vull situar la Festa Major. Les festes majors de tots els pobles, sobretot dels que han experimentat transformacions més radicals, són un miracle de la supervivència de les tradicions, que cap sociòleg, amb la ciència a la mà, podia preveure. Pensem que les festes eren una necessitat social i que un sant o una santa eren el pretext per gaudir d'uns dies excepcionals de l'any, en els quals la disbauxa i la gresca, el menjar bé i el beure millor, trencaven la monotonia dels dies, les setmanes i els mesos de treball i austeritat.

Permeteu-me aquí un incís sobre l'encert i la saviesa –potser heretades dels remots avis grecs d'Empúries– dels que aquí van elegir aquesta data del 2 de setembre, dia de Santa Màxima, per a la Festa de l'Escala. No és casualitat que el dia 15 d'agost siguin tan nombroses per tot Catalunya les festes majors, sobretot a les zones pageses. S'havia segat i s'havia batut, amb mètodes que només la por a la gana de tot l'any podia fer suportables, i el gra era a casa, al sac i ben lligat, i a mitjan agost hi havia una pausa, en espera d'altres collites, com podien ser la verema, la fruita fresca o els fruits secs. Llavors feien la festa, com un descans o un esbarjo quasi obligats. Les festes de mitjan agost, tant com en la devoció mariana, s'inspiren en la tradició catalana que primer és el negoci i després l'oci. Doncs bé, aquí a l'Escala, quan ningú podia preveure que arribaria un dia en què milers d'hostes necessitarien l'esforç de tots durant els mesos de juliol i agost, es va escollir la data del 2 de setembre, quan el turisme comença a minvar, com la de la Festa Major. S'ha de reconèixer que l'elecció del dia de Santa Màxima pel dia de la Festa, després de les setmanes de més tràfec turístic, va ser un gran encert.

Però reprenem el fil d'aquesta reflexió. Hem dit que les festes majors van néixer com una necessitat social, quan l'oferta lúdica als pobles era ben minsa. Si fa un quart de segle haguéssim donat a un sociòleg les dades del que arribarien a ser aquests pobles, voltats de discoteques i de locals d'esbarjo, on la població, ara motoritzada, pot celebrar la seva festa particular qualsevol dia o nit de l'any, amb atractius que de vegades ve a buscar aquí la gent de ciutat, l'especialista en ciències socials ens hauria dit que les festes majors desapareixerien, perquè haurien deixat de ser una necessitat. Però veiem que això no ha succeït i que, encara que potser van travessar fa uns anys una inflexió de decadència, ara recuperen una renovada vitalitat, i així podem dir que les festes majors han sobreviscut, malgrat les previsions que podien fer els sociòlegs.

I això, permeteu-me un diagnòstic, crec que és un símptoma de bona salut de la societat. Estimar i mantenir la festa vol dir estimar i mantenir tot el que, al llarg dels segles, ha anat conformant la personalitat i la identitat d'un poble, amb els seus records i tradicions, les seves pedres i els seus paisatges. Per a mi la Festa Major i la seva supervivència té el valor d'un símbol, que assegura la continuïtat de tot el que encara es pot salvar, que és molt aquí a l'Escala, malgrat alguna destrossa i moltes improvisacions. Molts pobles de la costa són víctimes avui del que en podríem dir "copacabanomania" i a ella han sacrificat la identitat que algun dia van tenir. A l'Escala, potser per la seva especial configuració costanera, s'ha pogut salvar en bona part la imatge del vell poble, la de l'Ave Maria ençà. I, si això és important, més ho és encara que existeixi una consciència pública favorable a la preservació d'aquest espai, perquè és aquí on el poble té la seva ànima. Desenganyem-nos: l'Escala no la jutgen mai de l'Ave Maria enllà, sinó per la visió que se'n té des de la Punta, amb la platja de les

Barques, per una banda, i el Port d'en Perris, per l'altra, del que, per primera vegada a la història, n'han pogut gaudir aquest any els banyistes, sense que fossin uns irresponsables o uns suïcides. I permeteu-me, per raons puntuals, a les quals un periodista no es pot sostreure, i perquè crec que és de justícia, que digui que aquesta obra de l'emissari, juntament amb el trasllat de l'abocador d'escombraries, es poden posar com a model del que cal fer en aquest gran poble d'avui. Ambdues són representatives d'aquesta gran Escala, la vella i la nova, per les que l'Ave Maria no ha de ser una frontera, sinó només un punt de referència històric sobre el creixement del poble. Els problemes d'enllà són els d'aquí, com s'ha demostrat amb les aigües residuals i les escombraries, i si els problemes són comuns, les solucions han de ser per a tots. Potser, durant massa anys, es va dedicar poca atenció pública a aquella part del poble, que es va deixar pràcticament en mans del que en diem iniciativa privada, afanyosa del guany immediat. D'altra manera, ara segurament no ens hauríem de doldre del que podia haver estat i no va ser. Però la realitat és aquesta i d'avui per demà no és pot canviar. Només amb els anys, amb una tasca continuada i un esperit nou, es podrà aconseguir que aquella Escala nova no desmereixi de la vella. L'ideal seria que, quan comparéssim el paisatge actual, amb les velles fotografies de Josep Esquirol, en les quals l'Escala té un patrimoni gràfic i documental inigualable, no ens haguéssim d'averkonyir.

I això es pot assolir des d'aquesta casa que s'inaugura avui, en la qual preveig, pels pròxims anys, molts maldecaps i llargues sessions de treball, i en la qual desitjo que regni el major esperit de concòrdia. L'Escala s'ho mereix. I ho pot aconseguir també un poble sanament entossudit en aquest empeny, igual com quan, fa cinc anys, es va posar a buscar les relíquies de la santa. Potser Santa Màxima, agraïda, podria ajudar, però la tasca principal correspon als homes i dones del poble, als escalencs que avui són al balcó i també als que són a la plaça.

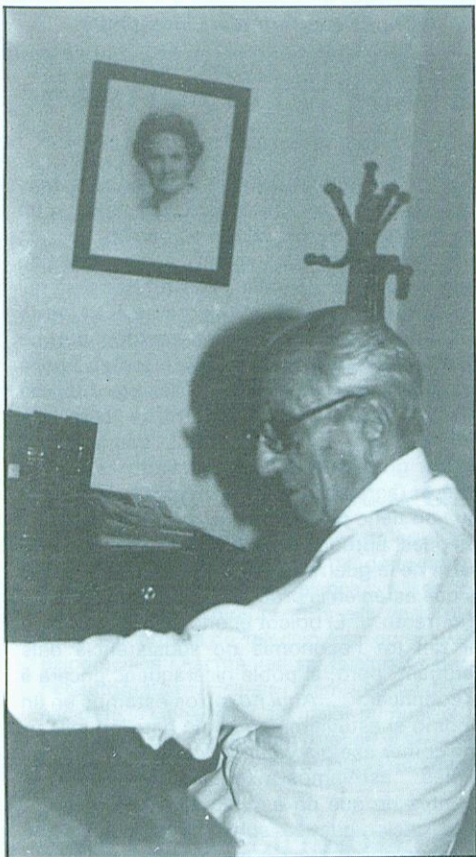
I per a mi, com he dit abans, tot això té relació amb la Festa Major. Un poble que ha sabut conservar-la que enyora l'envelat o la festa al carrer, malgrat les discoteques, que ha criat el gall o guarda la llagosta, per cruspir-se'ls avui, malgrat els bons restaurants de la població, un poble que estima les seves tradicions sabrà conservar, millorar i dignificar el que té, el que li han llegat tres segles d'història.

La història té un significat propi aquí, a l'Escala, quan en el seu mateix terme municipal, a Empúries, es compta per milers d'anys. Però si allà la història és arqueologia, aquí és història viva la que s'està fent. Siguem optimistes, sense deixar de ser crítics, i convencem-nos que aquesta història s'ha de fer bé, i que es farà bé.

Escalecs i escalenques de naturalesa, d'adopció o de vocació! Forasters de llarga estada, turistes o passavolants! Disfrutem tots, avui, de la Festa.

Durant molt temps vaig dirigir també "Prensa Unida de Guadalajara" i el Sindicat Nacional de Periodistes -secció Guadalajara-.

A Mèxic tinc un arxiu sobre l'Escala que crec que hi ha pocs escalencs que poden tenir. Tinc una documentació extensíssima, fotografies, llibres, coses curioses, inclòs un autògraf de Caterina Albert dedicat a la meua dona.

L'Esc.- A què us dedicàveu?

J. M.ª M.- Em dedicava al periodisme esportiu, col·laborava en revistes comarcals, amb el Borinot de Barcelona... Però el que em donava per viure era el fet de ser agent comercial. Des de que vaig començar a escriure, cap als 17 anys, no he deixat mai l'activitat literària. De casat, en passar temporades a l'Escala, vaig anar fent lligams forts amb aquest poble. Vaig tenir un bot que, al bon temps guardava al Port d'en Perris. A l'hivern, però, la meua sogra el feia pujar fins a la casa, per l'entrada del carrer de la Torre, fins que va venir la guerra i el bot va desaparèixer. Per raons òbvies vaig haver d'exiliar-me junt amb la meua família a Mèxic.

Els anys d'absència, sembla mentida però, són els anys que més em van lligar a l'Escala. Des d'allí la meua dona seguia la vida de l'Escala minuciosament. El full parroquial amb el moviment demogràfic de l'Escala, era una font d'informació molt important. La meua dona se'ls llegia fil per randa i em comentava: qui s'havia casat i amb qui..., si s'ha mort aquell..., els altres han tingut una nena...

L'Esc.- Després de tant temps, us sentiu mexicà?

J. M.ª M.- Sóc ciutadà mexicà, estimo molt Mèxic. Hi ha qui diu que no es poden tenir dues pàtries. Jo no ho crec. Perquè jo tinc dues pàtries: tinc Catalunya i tinc Mèxic. S'estima d'una forma molt diferent l'una de l'altra. La meua pàtria espiritual és Catalunya. Aquesta casa on som, la mínima expressió de la superfície, és l'essència de la meua pàtria, i no la Barcelona on vaig néixer. És molt important per a mi i per als meus fills. Ells en són conscients i diuen: "Pare, no ens la vendrem mai mentre visquem".

L'Esc.- Què més en podeu dir de la vostra relació amb l'Escala, des de Mèxic?

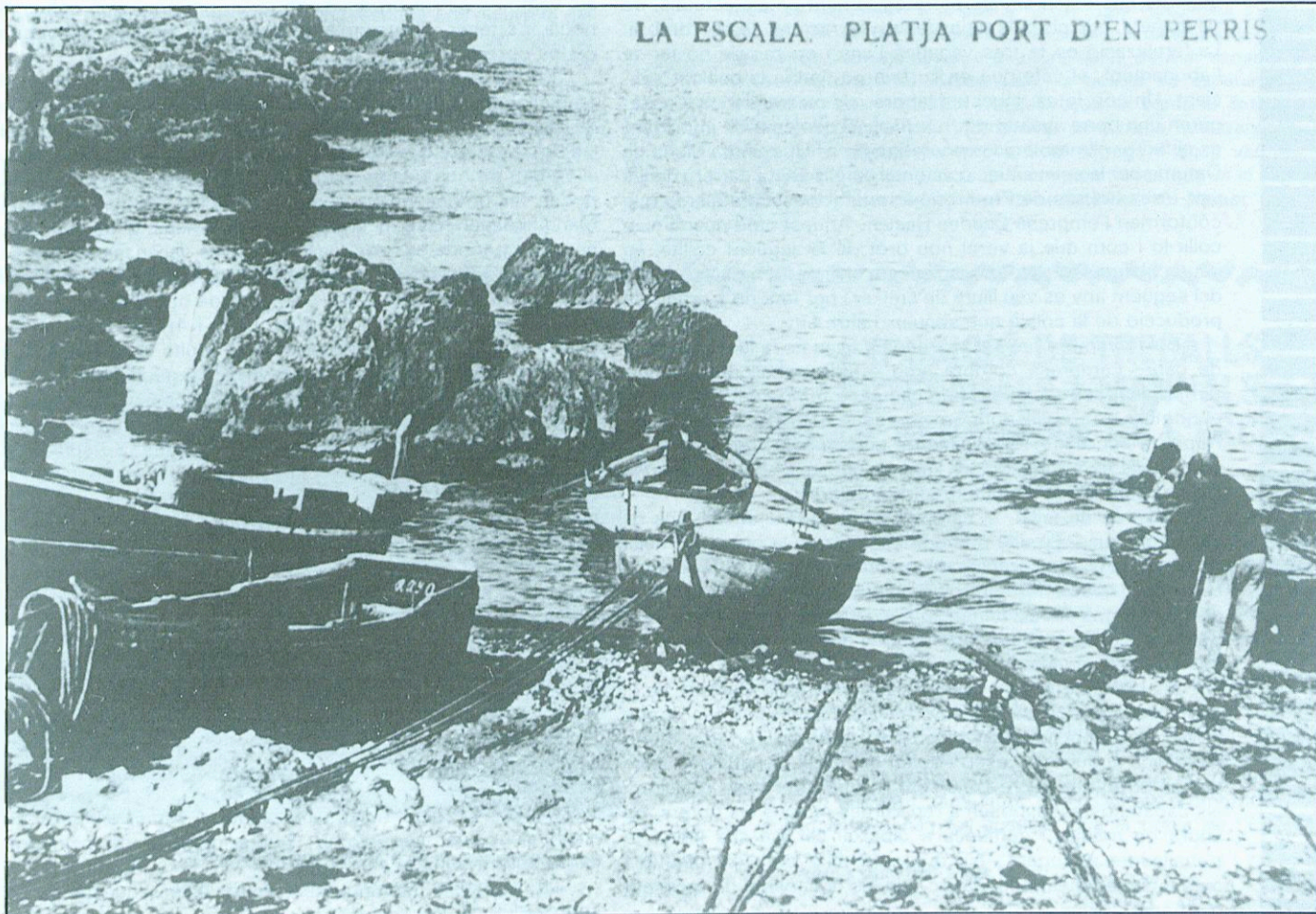
J. M.ª M.- Nosaltres vam viure a Mèxic respirant l'Escala, la nostra casa és plena de motius escalencs. Després de vint anys de ser-ne fora, la meua dona va tornar. Tinc unes cartes d'ella que són veritablement emocionants, ja que els escalencs li van fer una rebuda molt afectuosa. Per anar del carrer Maranges fins a aquesta casa on estem hi va estar tres hores. Ja que no podia donar un pas que no trobés un conegut. Jo vaig tardar trenta anys a tornar, la meua mare estava molt malalta. Recordo que vaig venir a l'Escala un vespre amb el meu nebot "El Negre". Fou un moment d'una emoció indescriptible. Vam entrar per l'oberta i jo no podia parlar. La Barcelona que vaig trobar no era la que havia deixat i això m'havia entristit. Afortunadament l'Escala no havia canviat tant.

L'Esc.- Què hi ha de l'Escala d'abans i la d'ara?

J. M.ª M.- Jo visc l'Escala del passat i somnio en l'Escala del futur. La del present no em satisfà del tot i no m'interessa. Crec que els somnis són bons. Sóc eminentment optimista i gràcies a això he pogut aguantar la tragèdia de l'exili. Sempre he cregut en uns temps millors. L'encant que podia haver tingut l'Escala si s'hagués planificat bé s'ha perdut. Alguns edificis que hi havia s'haurien pogut aprofitar conservant l'aspecte exterior de cases de pescadors del segle passat.

L'Escala del futur que jo desitjo és aquella en la qual l'esperit escalenc no fos absorbit pels que vénen, sinó que els que vénen se sentissin impulsats i formats pel bell esperit escalenc. És possiblement una utopia, però és bonic somniar utopies.

Rodoma

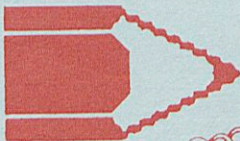
L'ESCALA

curs

88/89

ESCOLA DE FORMACIÓ PERMANENT

QUÈ FAREM AQUEST HIVERN?

CONEIXEMENTS TÈCNICS I PROFESSIONALS

- INFORMÀTICA
- AUDIOVISUALS

ÀMBIT ARTÍSTIC

- TEATRE
- MÚSICA
- PINTURA
- DIBUIX

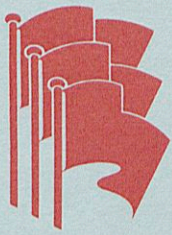
CICLES DE DEBATS I CONFERÈNCIES

- SEXOLOGIA I PLANIFICACIÓ FAMILIAR
- SORTIDES PROFESSIONALS PER ALS JOVES
- LA REFORMA DE L'ENSENYAMENT
- PRESENT I FUTUR DE L'ECONOMIA DE L'ESCALA

FORMACIÓ ACADÈMICA

- CONEIXEMENTS BÀSICS
- GRADUAT ESCOLAR

IDIOMES

- CATALÀ
- FRANCÈS
- ANGLÈS
- ALEMANY

TALLER ARTESANAL

- CERÀMICA
- EXPRESSIÓ CORPORAL
- BALL DE SALÓ
- IOGA

informació i inscripcions

del 19 de setembre al 14 d'octubre

de 9 a 13 h a l'Ajuntament / Tel. 77 22 22

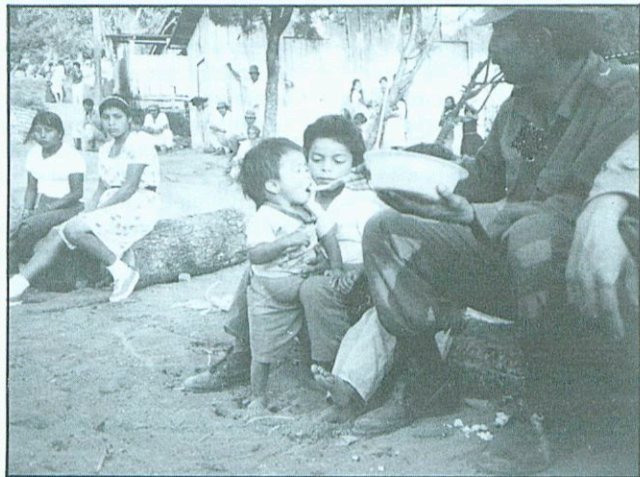
INICIACIÓ DEL CURS: 17 D'OCTUBRE

• Si hi esteu interessats, no espereu a última hora per formalitzar la inscripció

AJUNTAMENT DE L'ESCALA

hissant la ploma

UN ZOPILOTE PLANEJA SOBRE NICARAGUA

El primer dia que vam arribar a Santa María de Ostuma no vam pujar al cafetal. Va ser l'endemà, després d'esmorzar quan vam anar-hi, era un cafetal de pals petits. Ens donaren una fila —"surco" en diuen ells— a cadascun de nosaltres. El camí està ple de fang de tants dies de ploure, és una pasta remoguda pels molts peus que la trepitgen cada dia, pel pas del tractor i també pel carro que va tirat per dos bous vells, secs i forts, de color clar i axampanyat.

El cafè requereix varies tasques al llarg de l'any perquè la collita esdevingui de bona qualitat. Els "nicas", una vegada acaba la recollida del cafè, treuen totes les herbes i llavors procedeixen a fer la poda. També han de tenir cura dels arbres gegants que estan situats estratègicament en els cafetals, de tal manera, que els pals tenen les seves racions de sol i ombra. La fertilització es fa tres vegades l'any i en cas de no fer-se l'abonament, el cafè que en sortiria no tindria la qualitat suficient. Un cop fetes aquestes labors, els nicaragüencs s'asseguren una bona qualitat de fruit final. El que és molt important és el factor climatològic i concretament a l'Upe Santa María de Ostuma per la seva situació és on el cafè madura darrera de les vint-i-tres Unitats de Producció Estatal (Upes) cafetaleres que conformen l'empresa Charles Haslan. Aquest cafè quan volen collir-lo i com que ja ve el nou brot de la següent collita, es veuen obligats a tallar-lo quan encara el gra és verd i així el brot del següent any es veu lliure de créixer i per tant no s'arruïna la producció de la collita que segueix l'altre any.

Del novembre fins l'abril —que és quan es fa la recol·lecció de cafè— l'empresa compta amb 4.500 treballadors —entre temporals i permanents—; i en canvi, en temps de "pre-corte" el nombre de treballadors es veu reduït a 1.600. En el cas de l'Upe, hi han uns 45 treballadors permanents, dels quals 14 són dones en el "pre-corte", mentre que es pot arribar a unes cent vint persones en la temporada de collita.

Després de tallat, el cafè, es porta al "Beneficio" que és allà on se seca. En una primera fase es treu la polpa vermella que envolta els dos granets de cafè (això es fa en el "Beneficio Húmedo") i posteriorment es passa a seleccionar i classificar els grans bons (en el "Beneficio Seco") que s'aniran cap a l'exportació. La resta de gra que no arribi a la qualitat desitjada es quedarà per consum intern del país.

Els bous s'atansen. Sentim com remuguen. Darrera, en el carro, duen uns cossis on hi porten els fríjoles i l'arròs. També hi van ben embolicades les "tortillas" de blat, i en una lletera metàl·lica hi duen el fresco —solen ser de suc natural barrejat amb molt de sucre—. De sobte, el carreter atura el carro, i els capataços es disposen a repartir les racions als obrers. És l'hora de menjar i comença a dibuixar-se una cua lenta de treballadors carregats —els qui en tenen— amb els objectes més inversemblants de plàstic que els hi serviran de recipient per l'àpat d'avui.

La majoria dels nens, degut a l'escassetat d'aliments, tenen paràsits i pateixen tot tipus d'enfermetats intestinals. La llet, un producte bàsic pel seu creixement, manca en la majoria dels indrets de Nicaragua.

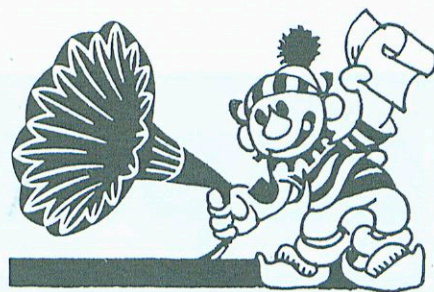
Abans de la Revolució l'alimentació era molt escassa pels treballadors nicaragüencs —l'Upe havia estat l'Hisenda d'un capità de la Guàrdia de Somoza—. No coneixien l'arròs, l'oli, les verdures..., se'ls hi donava cafè amargant, sense gens de sucre. Només menjaven fríjoles i "tortilla". En Cruz Sánchez qui és la màxima reponsabilitat, a l'Upe ens comenta "...Ahorita en cierto modo estamos comiendo fríjoles cocidos porque tenemos el problema del abastecimiento". Són tantes coses les que provoca la guerra, morts i ferits. A Nicaragua també s'hi passa fam. Allà dalt a Santa María durant tres llargs dies només hi havien fríjoles i cafè. En Cruz afegia "...con la guerra tenemos que movilizar gran parte de los trabajadores para la defensa, tanto obreros agrícolas como obreros industriales. Entonces, Nicaragua no tiene personal suficiente para producir lo que necesitamos pues; entonces nosotros, la producción, la tomamos como parte de la guerra. Los compañeros que están en la defensa y los que están en la producción es como si estuviéramos en un solo frente..." El boicot econòmic per part dels EUA per ensorrar del tot l'economia de subsistència dels "nicas" es va accentuant, però, al poble nicaragüenc encara li queden forces per continuar. "... Aquí nosotros estamos en un centro de trabajo como si estuviéramos en un batallón militar, el día que podemos comer ese día vamos a comer y el día que tengamos solo fríjoles... así vamos a seguir trabajando, porque somos conscientes de que no es voluntad del gobierno, que es debido a la crisis, que es culpa de la guerra que estamos enfrentando y por parte de los obreros está muy claro esto ¿Es, porqué no hay más fríjoles vamos a dejar de trabajar? Nunca. Si tenemos fríjoles, si sólo tenemos maíz... así vamos a seguir produciendo pues, para que con esfuerzo podamos tener abastecimiento suficiente. Esta es la postura de los obreros del campo..."

Els nens també ajuden a la família en la collita. Poden emplenar de 3 a 4 cistelles de cafè —vindrien a ser una vintena de quilos en la seva jornada laboral—. Els més petits acaben a les dotze mentre que els grans finalitzen quan ho fan els adults, al voltant de dos quarts de quatre de la tarda. Ara, encara ho poden fer perquè no ha començat el curs escolar. A Santa María hi deuen haver-hi uns vuitanta-cinc nens, d'aquests, 45, estan en període escolar. Després de les vacances d'estiu ve un professor de Matagalpa i és ell tot sol qui s'ocupa de l'educació de tots, petits i adults. Comença de bon matí, de 8 a 12 amb els menuts de 1r i 2n grau. El 3r i 4t grau és d'una a quatre de la tarda. Aleshores vénen els adults, que una vegada acabada la seva jornada laboral també assisteixen a classes a partir de les sis de la tarda "...aquí, nosotros laboramos ocho horas en la Upe. Después dedicamos dos horas al trabajo nuestro, al cultivo de maíz, fríjoles y hortalizas. Y dedicamos dos horas también a la educación para poder ir aumentando el nivel de cada uno de nosotros, porque la gente no conocía ni una letra pues, antes del triunfo". En Cruz Sánchez ara només fa quatre anys que va aprendre a llegir i escriure. Ha estat després de la campanya d'alfabetització que es va endegar arrel del triomf de la Revolució Sandinista, quan la meitat dels nicaragüencs ensenyava a l'altra meitat. Els resultats de bon començament positiu es van veure truncats per la guerra d'agressió.

Mentre hem estat aquí dalt la muntanya hem tastat diferents cafetals, cadascun una mica més difícil que l'anterior. Precisament un dels dies, ens vam trobar que tots anàvem fent cercles en comptes de seguir les fileres que ens havien donat. La tupida vegetació, els arbres gegants i la catifa molsosa i plena de fulles del terra ens va despistar... Aquell dia però, un zopilote —s'anomena també "buitre negre"— de plumatge negre brillant planejava vora nostre.

La impressió que produeix veure volar aquesta au és sobrecollidora.

NOTICIARI LOCAL

RESUM DE NOTÍCIES DEL MES D'AGOST (Serveis informatius de Ràdio L'Escala)

1/08 INFORME NEGATIU A L'AMPLIACIÓ DEL PORT ESPORTIU

Després de molts mesos en què es van fer estudis per veure la conveniència o no d'ampliar la dàrsena esportiva, finalment el ple de l'Ajuntament va decidir que no es tirés endavant l'ampliació. Tot i que els estudis tècnics realitzats per especialistes demostraven que no hi havia cap impediment tècnic per realitzar una ampliació i que tampoc portaria altres problemes, el ple va donar un no a aquesta ampliació. El vot en contra dels regidors socialistes, a excepció d'Albert Puig, va ser determinant per aquest resultat. Els regidors del grup socialista no veien clar que no es malmenés la clota petita i que en quedés afectada també la platja de Riells. En la votació, el batlle es va abstenir.

1/08 NOU CAPORAL A L'ESCALA

La darrera setmana del mes de juliol es varen realitzar les proves de selecció per tal de determinar qui seria el nou caporal a la policia escalenca. A les proves s'hi varen presentar tres aspirants, tots ells de la plantilla de la policia local. Les proves de selecció, que constaven d'exercicis físics, psicotècnics i escrits van ser avaluades per un tribunal format per autoritats municipals i membres del departament de governació de la Generalitat. La millor puntuació la va obtenir Josep M.ª Cases, que va ser confirmat en el seu nou lloc de treball pel ple de l'Ajuntament celebrat el passat trenta-u d'agost.

2/08 OCUPACIÓ HOTELERA EL MES D'AGOST

Segons dades facilitades pel Centre d'Iniciatives i Turisme aquest mes d'agost els hotels van presentar una ocupació del cent per cent. Els càmpings es trobaven entorn del vuitanta per cent i els apartaments es trobaven en la mateixa taxa d'ocupació del vuitanta per cent. Aquestes dades confirmen les expectatives que el mes d'agost fos sensiblement millor per a les empreses turístiques. Cal recordar que el mes de juliol l'ocupació hotelera estava només en un seixanta per cent i la dels càmpings sobre un setanta per cent.

9/08 L'AJUNTAMENT BUSCA SPONSOR PER AL PLA ESPECIAL D'EMPÚRIES

L'Ajuntament de l'Escala va iniciar contactes amb la fundació internacional Paul Guetty per tal que participi en el finançament d'algun projecte relacionat amb el Pla Especial d'Empúries. L'Ajuntament ha presentat a la fundació tres propostes: la primera fa referència a un estudi sobre el poble de St. Martí d'Empúries realitzat per Magda Saura que caldria editar. Una segona proposta és restaurar part del poble de St. Martí d'Empúries. La darrera de les propostes implica directament a la fundació en el finançament global del Pla.

11/08 19, 23, 31, 36, 39, 45, 18..., 731 MILIONS

Combinació de la loteria primitiva que ha donat a un escalenc o algú d'un poble veí, set-cents trenta-un milions de pessetes. Tot i el munt d'especulacions fetes per tots els mitjans d'informació no s'ha pogut saber la identitat de la persona o persones que va tenir la sort d'encertar la combinació de la Primitiva i de ser l'única en tot l'Estat. El xec dels milions va ser lliurat a finals de mes a una entitat bancària giro-nina.

26/08 PESCADORS FURTIUS ENXAMPATS A L'ESCALA

La policia local escalenca va culminar aquest dia una investigació que venia efectuant en els dies anteriors. La policia mantenia una estreta vigilància a uns individus que suposadament es dedicaven a la pesca furtiva. Les vigilàncies s'efectuaven des de terra. Aquests pescadors actuaven a la costa escalenca i es dedicaven a extreure dàtils de mar sense cap tipus d'autorització. Aquest dia, la policia va esperar que treguessin tots els estris i enganxessin la barca al cotxe, a Riells, per deturar-los i comprovar la càrrega que transportaven. Una vegada comprovada la càrrega il·legal, van ser conduïts a la comandància de marina de Roses que és la institució que té competències sancionadores en aquest tipus d'afers.

EXPOSICIÓ DE TREBALLS ARTESANALS I MANUALS DE LA GENT GRAN DE L'ESCALA I RODALIES

Un detall de l'EXPOSICIÓ

El dijous dia 1 de setembre va tenir lloc, a les vuit del vespre, la inauguració de l'exposició de treballs artesanals realitzats per la gent gran de l'Escala i rodalies, als locals de can Masset, com ja esmentem en "Esport i lleure". Després del parlament de l'alcalde Rafel Bruguera i del president de l'Associació de Jubilats de l'Escala Joaquim Piqué, el nombrós públic va poder visitar, en el segon pis, els artístics treballs dels expositors i expositores, al mateix temps que degustaven un sabros pisco labris ofert amablement pels organitzadors.

La quantitat, qualitat i varietat d'obres exposades fan acreedors als participants de la més sincera enhorabona i felicitació, que fem, tanmateix, extensiva als promotors i organitzadors que han fet possible que el poble de l'Escala en podés gaudir.

Que sigui PER MOLTS ANYS!!

esport i lleure

FUTBOL

Resultats dels partits pre-temporada

EQUIP TERCERA REGIONAL

II Trofeu "Vila de l'Escala"

Dia 13-8	Albons - Viladamat	1-4
	Camallera - l'Escala	1-1
	(guanya Camallera per penals)	
Dia 15-8	Tercer i quart lloc: Albons - l'Escala	2-3
	Final: Camallera - Viladamat	0-4
Dia 21-8	Camallera - l'Escala	3-1
Dia 27-8	Begur - l'Escala	2-0
Dia 3-9	l'Escala - Joanetes	4-0

EQUIP PRIMERA REGIONAL

Dia 14-8	l'Escala - Vic	3-2
Dia 16-8	L'Escala - Sabadell	1-0
Dia 25-8	l'Escala - Pals	3-1
Dia 27-8	Sàbat - l'Escala	1-4
Dia 30-8	l'Escala - Begur	0-2
Dia 2-9	l'Escala - Banyoles	1-1

TENNIS TAULA

Fèlix Guanter

Edició del Programa-llibret de la Festa Major 1988

Per cinquè any consecutiu, la secció de Tennis Taula del Centre Esportiu i Recreatiu s'ha fet càrrec de l'edició del Programa-llibret de la Festa Major 1988, comptant amb la col·laboració de les cases comercials i de totes aquelles persones que escriuen articles, així com els que ens cedeixen fotografies.

És especialment significativa aquesta tasca dins el CER, justament en aquesta temporada que acabem de cloure, en la qual s'acomplien vint anys de participació del CER l'Escala com a club federat integrat dins la Federació gironina de Tennis Taula, i en la qual s'han aconseguit èxits tan remarcables com l'ascens a primera divisió de la lliga nacional i la brillant campanya de l'equip infantil, amb classificacions tan meritòries com subcampions gironins, quarts en els Campionats de Catalunya i, molt especialment, la plaça entre els vuit millors equips infantils, en els darrers Campionats d'Espanya disputats a El Ferrol.

Les Novenes 24 Hores de Cassà

Els dies 20 i 21 d'agost tingueren lloc a Cassà de la Selva la novena edició de les populars 24 Hores, amb una participació escalenca més discreta del que podíem haver esperat.

A la categoria absoluta, d'entre 99 jugadors, en Josep Gauchia -recentment fitxat per CER- obtenia una brillant tretzena posició, mentre que en Joan Sues ocupava el lloc núm. 53.

A la categoria de 13 a 15 anys, el primer escalenc era l'Albert Surrèll el qual aconseguí trofeu que quedà vuitè, en Pere Rimbau era dotzè, en David González, tretzè, en Jordi Sánchez, catorzè i en Jaume Sues, divuitè, d'un total de 50 participants.

A la categoria de fins a 12 anys, d'entre 34 jugadors, en Josep M.ª Vargas era vuitè, en Robert Coll, dissetè, mentre que el debutant Sergi González -germà de David González- ocupava els darrers llocs.

La Pretemporada a Bellver de Cerdanya

Del 22 d'agost a l'1 de setembre, prèvia convocatòria de la Federació Catalana, estan realitzant un "stage" de pretemporada els jugadors del CER Anxoves de l'Escala, Albert Surrèll, David González, Pere Rimbau i Jordi Sánchez, com a preparació a l'inici de competició i que tindrà continuació a l'escola de tecnificació de Cassà de la Selva, a la qual acudirán a partir del 15 de setembre els esmentats jugadors i l'aleví Josep M.ª Vargas.

Confrontació Catalunya-Andalusia. Convocatòria de David González

Poc abans de cloure aquest comentari, rebem la bona notícia de la convocatòria del jugador infantil del CER Anxoves de l'Escala, David González per prendre part en la confrontació Catalunya-Andalusia que tindrà lloc en el Centre d'Alt Rendiment de Sant Cugat els dies 10 i 11 de setembre.

Les 12 Hores de Figueres, el 24 de setembre

Si les 24 Hores tenen com escenari Cassà de la Selva, ja és tradicional també a Figueres jugar pel mes de setembre les 12 Hores, que es distribueixen en tres categories: jugadors menors de 14 anys, jugadors sèniors (més de 14 anys) i categoria femenina (una sola). Com els darrers anys, no hi mancarà la participació escalenca en aquesta popular competició del 24 de setembre.

SARDANES

Totes les ballades programades per aquest mes d'agost, tant les dels dimecres a la platja, com la de la Festa Major de Montgó, s'han portat a terme amb temps favorable i participació de les cobles anunciades. Recordem-les: dia 3, *Ciutat de Girona*; dia 10, *Baix Empordà*; dia 17, *la Flama de Farners*; dia 24, *Baix Empordà*, i dia 31, *Vila de Blanes*. Quant a la festa de Montgó, l'audió fou el diumenge dia 14, a càrrec de *la Principal de Banyoles*. Pel mes de setembre, tenim la Nit de la Sardana, el dissabte dia 10 amb *la Principal de Llagostera* i Foment de la Sardana i l'endemà diumenge, *diada Nacional de Catalunya, la cobla encarregada d'interpretar l'audió serà la Selvammar*. Naturalment el setembre hi ha també les ballades de la Festa Major, de les quals en donarem degut detall. Com que l'Escalenc sol sortir a la segona quinzena podem ja avançar que la ballada d'octubre, correspon a les organitzades per la Secció Sardanista del CER, ha de ser a les quatre de la tarda, del dimecres dia 12, i a la Clota.

CONCERT D'ESTIU

El concert de Sardanes i Cançons, el "XVI Concert d'Estiu", que organitza cada any el CER l'Escala, habitualment el mes d'agost, va tenir lloc el dissabte dia 27, a 2/4 d'11 de la nit a la Sala del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova, estatge social de l'Entitat organitzadora. Enguany, varen actuar la cobla *la Principal de Barcelona*, la qual ja des de fa uns anys s'ha guanyat el privilegi de ser escollida per aquest tradicional concert i que com un alicient més del variat repertori, va tenir la deferència de programar una obra inspirada a la nostra vila, escrita l'any 1949 pel compositor Agustí Broguenyó amb el títol "*Tres impressions de la vila de l'Escala*", suite a tres temps: I l'Escala dansa; II Cors enamorats; III Festa. La part coral fou a càrrec de l'*Orfeó llevantí* de Calonge, fundat l'any 1924 i que va tornar a renèixer l'any 1985, sota la batuta de l'actual director Adrià Sardó nebot del fundador. Aquest mestre calongí, excel·lent violinista, en jubilar-se de l'Orquestra Ciutat de Barcelona, en la qual va tocar molts anys, ha vingut a donar un nou impuls a l'arrelada tradició musical de Calonge. El programa va constar de dues parts. A la primera, la Cobla *Principal de Barcelona*, va oferir música de Cobla, en

primer lloc cinc sardanes: "Verd de pi i blau de mar" de Rafael Ferrer, "Pedregada" de Juli Garreta; "A la plaça" d'Enric Morera; "Cordial" de Jesús Ventura (director de la cobla actuant) i "Moixaines" de Lluís Albert per acabar amb la ja esmentada suite "Tres impressions de la vila de l'Escala" d'Agustí Borgunyó. La segona part, va iniciar-la l'*Orfeo Llevantí*, amb "Cant a la senyera" J. Maragall-Ll. Millet; "Viva tutte le vezzore" Giardini; "Maite" Aramburu-P. Sorozàbal; "Muntanyes del canigó" (popular) E. Morera; "l'Emigrant" J. Verdaguer-A. Vives i fora de programa "l'Empordà" J. Maragall-E. Morera, per cloure la segona part i conseqüentment el concert, l'actuació de Cobla i Orfeo, conjuntament, amb la interpretació de "la Balanguera" J. Alcover-A. Vives; "Nabucco" (cor d'esclaus) G. Verdi i "Elocació al Pirineu" (Cançó d'amor i de guerra) R. Martínez Valls. La presentació, comentarís i adaptacions per a orfeo i cobla: Lluís Albert.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

- 2-7 Marc Casas i García, fill de Josep Maria i Immaculada
- 8-7 Adriana Sánchez i Ruperti, filla de Joan Pere i Anna Maria
- 16-7 Cristian González i Gómez, fill de Pere i Maria Josepa

Matrimonis

- 9-7 Mateu Muñoz i Montoro amb Maria Teresa Brugat i Pinsach

Defuncions

- 6-7 Maria Ripoll i Frigola, 84 anys
- 15-7 Josep Font i Quer, 65 anys
- 16-7 Maria Coloma Utrilla de Silva, 37 anys
- 20-7 Jeanne de Chantal Lontin, 33 anys
- 26-7 Rodolphe Roland, 70 anys
- 29-7 Pere Baró i Mitjavila, 82 anys
- 1-8 Ivan H. Ots, 68 anys
- 3-8 Jean Pierre Cànovas, 82 anys
- 11-8 Gregori Pérez González, 73 anys
- 17-8 Pere Masjuan i Ribas, 89 anys
- 24-8 Josep Molinas i Comas, 70 anys

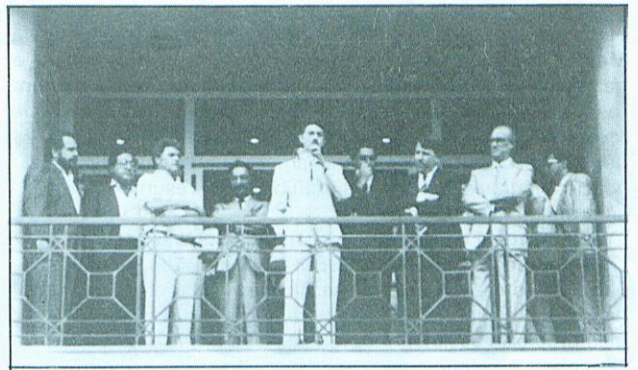
FESTA MAJOR DE L'ESCALA 1988

La Festa major d'aquest any s'ha celebrat també conservant les dates tradicionals, és a dir: 2, 3, 4 i 5 de setembre que han coincidit en divendres, dissabte, diumenge i dilluns. Com en altres ocasions la vigília, el dijous dia 1, ja va tenir lloc algun acte, concretament dos. A la vesprada la inauguració de "L'exposició de treballs de la gent gran" que, organitzada per l'Associació de Jubilats de la nostra vila, instal·lada en els locals de "Can Maset", ha gaudit de nombroses visites.

Més tard, havent sopat, la primera actuació a l'envelat, amb la presentació de l'espectacle-revista "Las pícaras molineras". De passada direm que l'envelat ha estrenat enguany emplaçament, trobant-se situat en la zona dels aparcaments del Pavelló Municipal d'Esports.

El primer dia, el divendres dia 2, a les 11 del matí, a l'Església Parroquial va ser oficiada la Missa Solemne, en honor a la Patrona, celebració presidida per les relíquies de Santa Màxima, retrobades fa quatre anys. Set sacerdots de l'Arxiprestat, presidits pel nostre rector, mossèn Salvador Jué, concelebraren fraternalment, permetent-nos remarcar la interessant homilia, a càrrec de mossèn Enric Sala, Delegat Episcopal d'Apostolat Seglar i bon coneixedor de l'Escala, que va commoure tots els assistents que omplien els bancs de l'església. L'orquestra "Miramar" va tenir cura de l'acompanyament musical, amb intervenció de la "Coral Empòrium" a l'hora del cant dels goigs a Santa Màxima.

Amb una hora de retard el grup "Rovell d'Ou" portava a terme la cercavila, anunciada per a les 10 del matí, amb inici a la plaça de l'Església. En aquesta ocasió la manca de puntualitat, presagi del poc respecte en observar els horaris anunciats en la majoria dels actes de la Festa, pertorbava, amb sorollosa gatzara, la celebració que tenia lloc en el temple parroquial.

Una trucada donant avís d'haver-s'hi col·locat una bomba, la qual cosa sortosament no va passar d'amenaça, precedia l'acte de la inauguració del nou edifici de l'Ajuntament. En Rafael Bruguera, batlle de la localitat, previ donar la benvinguda i agrair la presència a les personalitats assistents —senyors Soy, representant de la Generalitat; Navarro, governador civil; Macias, alcalde d'Olot que actuava com a representant de la Diputació; Nadal, alcalde de Girona; Lorca, alcalde de Figueres— així com a les diverses autoritats locals i de la comarca, i naturalment a la concurrència que s'havia aplegat a la plaça de la casa de la vila, va dirigir un parlament que finalitzava amb la convidada a visitar les dependències municipals, per posteriorment fer la presentació de l'encairregat de llegir el PREGÓ DE FESTA MAJOR, enguany el conegut periodista Josep Pernau i Riu, íntimament vinculat a l'Escala.

En obrir-se al públic les portes de la casa consistorial es procedia a la inauguració de l'exposició —de la qual en donem comentari en aquest mateix número— que durant els dies de la Festa s'ha vist molt concorreguda.

Sardanes. Durant els quatre dies varen ser interpretades 67 sardanes. El primer dia 14, totes elles per la cobla "Miramar", el matí a la plaça de l'Ajuntament (2), la tarda a la platja (6) i la nit a la plaça Víctor Català (6). El segon dia 20, matí, a la platja "la Principal de Banyoles" (6), tarda, a la plaça Víctor Català (no a la platja, com era anunciat) "Baix Empordà" (6) i "la Principal de la Bisbal" (2) i nit a la plaça de les Escoles "la Unió" d'Anglès (6). El tercer dia 18, matí a la platja "Baix Empordà" (6), i també a la platja amb actuació de la cobla "Montjuïc" de Barcelona, tarda (6) i nit (6). El darrer dia 15, matí (3), tarda (6) i nit (6) totes per la "Ciutat de Girona" i les tres audicions a la platja. Aquest any les cobles han respectat gairebé totalment, el repertori programat, un repertori que s'escolleix per evitar duplicitat d'interpretacions. Aquests dies però, a les sardanes escollides hi hem trobat varies repeticions i fins i tot, una composició ha figurat en dues ballades d'una mateixa jornada.

Concerts. "Janio Martí" i "la Principal de la Bisbal", varen tenir cura de la interpretació dels concerts d'aquesta Festa Major, el primer i segon dia, respectivament. L'orquestra i cors de "Janio Martí" ofería, dins el seu estil característic, un variat repertori alternant els diversos gèneres musicals. Quant a "la Principal de la Bisbal", iniciava l'actuació amb quatre sardanes, per continuar amb una peça clàssica, seguida de música catalana —amb intervenció dels cantants Cristian, Jordi i Àngel— per finalitzar amb el tradicional vals-jota. Dues tardes agraadament passades a l'envelat.

Balls. Els balls varen tenir lloc —a l'envelat— solament a les nits dels quatre dies de la Festa, amb les següents actuacions: primer dia, "Janio Martí", segon dia "la Principal de la Bisbal" i "Welter's", tercer dia "Ébano" i "Drac Màgic" i quart dia "Els Sírex" i "Setson i Blas".

Festivals infantils. El primer dia a les cinc de la tarda, a la plaça Víctor Català "Rovell d'Ou" delectava la mainada fent-los participar en cants i jocs. El segon dia, a quarts de set de la tarda, a la Riba, l'espectacle d'escuma "Bugada en Do Major" (Els Farsants) ho feien passar d'allò més bé a la gran concurrència. El tercer dia, al matí, a la platja, el festival nàutic amb curses, jocs, cucanya i la notificació que, degut a l'actual campanya de protecció d'animals, no era autoritzada la "tirada" d'ànecs. A la tarda, a la plaça Víctor Català, actuació del "Petit Circ del Carrer" i el darrer dia, a les quatre de la tarda, a la Riba petita "Gimcana barrejada", amb diverses proves que delectaven espectadors i participants que, en aquesta ocasió, molts d'ells han ja passat l'edat infantil.

Esports. Dels partits de futbol disputats al Camp Municipal d'Esports, el del primer dia que enfrontà al titular amb el Banyoles i el del segon dia que el reserva jugà amb el Joanetes, en donem el resultat en una altra secció. Cal dir que estava anunciat l'encontre l'Escala-Olot, pel diumenge, però no es va portar a terme.

Focs artificials. El castell de focs artificials és sense cap mena de dubte l'acte més multitudinari de la nostra Festa Major. Aquest any el dia escollit fou el diumenge dia 4, a quarts de deu del vespre, quan ja s'havia fet completament fosc i fins i tot per donar més preferència a l'espectacle restaven apagats els focus que il·luminen "el cargol" i es deixava la zona sense l'enllumenament públic. Qualsevol qualificació, en grau superlatiu, és prou bona per resumir la grandiositat de la contemplació.

El temps. Possiblement el bon temps, ha estat motiu principal perquè la Festa Major-88 s'hagi vist amb tanta participació en tots els actes, sense descartar que el trobar-s'hi el divendres, dissabte i diumenge també pot haver influït en fer més propícia l'assistència. Aquests tres primers dies el cel va ser cobert a estones, però solament varen caure quatre gotes comptades, precisament quan l'alcalde pronunciava el discurs. El darrer dia, el dilluns, una diada extraordinària.

Per tancar aquest comentari sobre la Festa Major d'enquany no volem oblidar remarcar, que la secció de Tennis de Taula del CER, continuant amb el que ja podem considerar una tradició, ha tingut al seu càrrec l'edició de l'opuscle, el qual amb portada d'en Xavier Vila, unes escollides fotografies i una trentena de col·laboracions literàries, alternant amb la cooperació comercial, constitueix un exemplar de 210 pàgines, tan ben aconseguit que sens dubte haurà compensat els esforços dels organitzadors i els encoratjarà per seguir amb la mateixa constància que fins ara, a prosseguir la publicació en venideres ocasions.

FESTA DELS PESCADORS

En el port de la Clota, ha tingut lloc, el dia 9 de setembre, a la nit, la **PRIMERA FESTA DELS PESCADORS**, organitzada per la Confraria de pescadors de la vila. La festa ha consistit primordialment, en un sopar de germanor i una sessió de ballables a càrrec del conjunt CONTINENTAL.

EXPOSICIÓ CONJUNTA D'ANTIGUES ARTS DE PESCA I DE MALACOLOGIA EN LA INAUGURACIÓ DEL NOU EDIFICI DE L'AJUNTAMENT

II TROFEU JOSEP HERNÁNDEZ DE CICLISME

En el circuit "Miramar", amb sortida i arribada a l'avinguda Ave Maria, completant el recorregut el Camí Ample i el Passeig Marítim, va disputar-se, el dissabte dia 3 a la tarda, la segona edició del Trofeu Josep Hernández, sota l'organització de la Penya Ciclista de l'Escala. Hi varen prendre part un total de setanta-cinc corredors, dividits segons categoria, en dues curses diferents. A la primera que constava d'una distància de 36 quilòmetres hi participaren Veterans A, B i C, Ciclosport C i a la segona amb un trajecte de 45 quilòmetres hi figuraven els Afeccionats i Ciclosport A i B.

En la de Veterans i Ciclosport C, cinc corredors varen protagonitzar una escapada que acabava amb èxit, essent la victòria per l'escalenc **Joan-Josep Palma** i **Giménez** seguit amb el mateix temps per **Jordi Mas** i **García** del Derby Rabassa mentre la resta dels companys de fuga, **Perç Gil** i **Micaló** del C.C. Reus, **Baldomer Giménez** i **Garrido** del A.C. la Llagosta i **Pere Frigola** i **Roca** del C.C. Reus entraven a 45 segons. La mitjana fou de 36'818 quilòmetres per hora i el darrer classificat —el 35è— acabava amb 5 voltes de retard.

Pel que fa a la d'Afeccionats i Ciclosport A i B el triomf fou per **Inocenci Ranz** i **Frois** del G.D. Escuredo venent a l'esprint a **Santi Llobet** i **Balmanya** del Cesaden Otero, amb qui s'havia escapat a les darreres voltes. Darrera d'ells anaren entrant **Miquel Torres** i **Gálvez** del C.C. Palafrugell, **Carles Almela** i **Aguer** del D.G. Escuredo, **Jordi Roig** i **Vilallonga** del C.C. Ripoll, fins a 32 classificats, fent-ho els dos darrers amb dues voltes de demora. La mitjana del guanyador quedava establerta en 39'754 quilòmetres per hora.

Una jornada memorable i un merescut homenatge a **Josep Hernández** i **Diert**, que per segon any consecutiu li han dedicat organitzadors, participants i espectadors.

Que sigui per molts anys.

Dues matèries dissemblants amb un mateix origen: la mar.

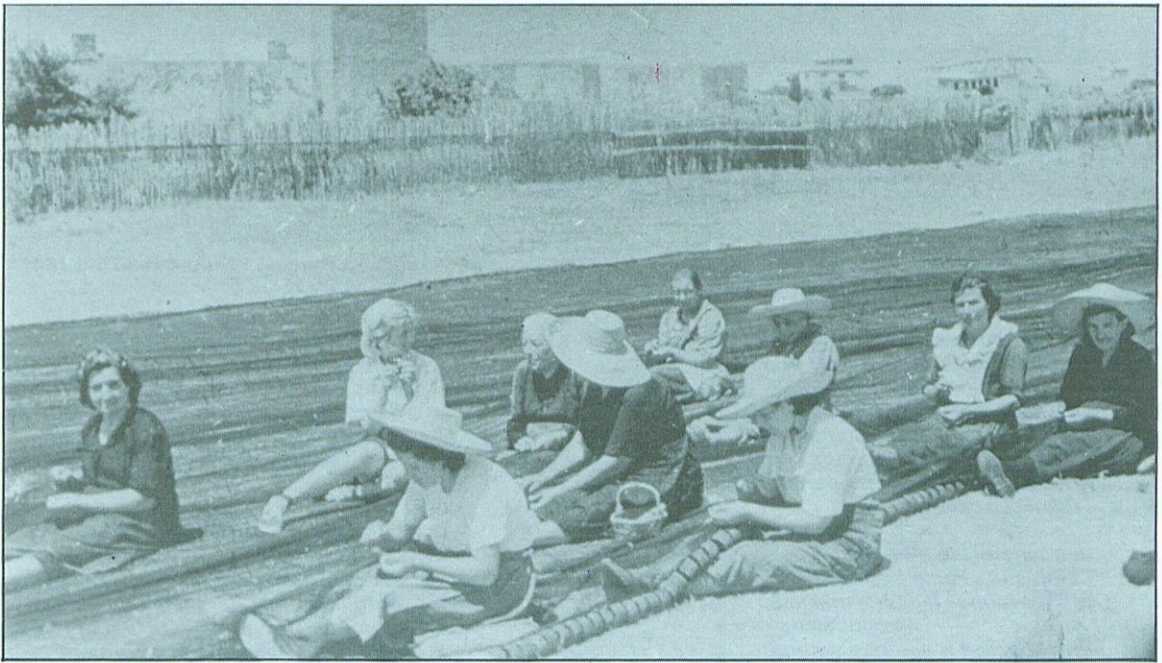
La mostra de malacologia forma part de la col·lecció de petxines de mol·luscs aquàtics que la senyora **Matilde Espinosa** posseeix a Barcelona i que va començar l'any 1958 influenciada pel coneixement d'altres col·leccions, en primer lloc la d'un amic de Cartagena. No li ha estat fàcil a la Sra. Espinosa reunir una quantitat d'aproximadament **5.000 petxines i conquilles** de totes les mars del planeta. La manera de reunir exemplars de tan diversa procedència és a base d'intercanvis entre malacòlegs de tot el món. Per poder-ho fer ha de comptar amb la cooperació de gent de mar, pescadors, que els hi recullen i els hi guardin; la Sra. Espinosa ha tingut l'ajut de la gent de Begur i de l'Escala principalment.

El propòsit de la Sra. Espinosa és de fer donació de la seva col·lecció al municipi de l'Escala, sempre que pugui ser allotjada en uns locals que reuneixin les condicions necessàries i que es pugui comptar amb una persona capacitada per tenir-ne cura. Les peces d'aquesta col·lecció poden sofrir fàcilment deteriorament si es troben exposades a un excés de llum i d'humitat. També requereixen una temperatura adequada i estable.

Quant a la mostra d'Antigues arts de pesca, hem de remarcar de bon començament, l'àmplia col·laboració popular a la iniciativa de l'Ajuntament per conducta del Servei Municipal de Català, tant pel que fa a la prestació del material com al muntatge a la sala d'actes del nou edifici municipal. La llista de persones que hi han ajudat és tan llarga i tan difícil de completar que ens veiem obligats a donar-los les gràcies en conjunt. Tanmateix no podem deixar d'esmentar la valuosa aportació de la família **BAHÍ-BOTELLA**.

Malauradament, a l'inrevés de la mostra de petxines i cargols que pot enriquir-se amb noves adquisicions, aquesta només pot nodrir-se de les peces que encara es conserven, ja que no se'n fan ni se'n faran més. Però això, és tan important de recomanar una vegada més que tothom qui tingui algun objecte d'interès per formar part d'aquesta col·lecció, abans de llençar-lo o destruir-lo en doni coneixement a la Conselleria de Cultura. La principal finalitat de l'exposició ha estat justament la de fer prendre consciència del que pot representar per a la vila de l'Escala un **digne Museu de la seva història**, per a la formació del qual els testimonis d'aquesta mena són inestimables.

VELLES ESTAMPES DE L'ESCALA DE SEMPRE

Sardanes de Festa Major a la Platja

LES SARDANES A L'ESCALA EL DIA DE LA FESTA MAJOR

LA NATURALESA

*Cel, terra i mar, en tarda que declina
amb la màgica llum del sol ponent,
són escenari i plaça gegantina,
l'auditori més típic i fervent
que pot tenir la dansa catalana.
El Canigó redreça sobirana
la testa dins l'atzur. De carmí i d'or
la nimba el sol que mor.*

*I la badia
que amorosida s'ha abaldit
i amb seda nacre i òpal s'ha vestit,
per a escoltar la dolça melodia,
ni alena
en el misteri d'una pau serena.
I els alterosos cims, pujols i comes,
l'estol del Canigó,
van canviant com gemmes policromes
al lluny, en l'horitzó.
Coberts per la boirina,
esperen escoltar, amb orella fina,
el cant de la tenora
que il·lusions perdudes i esperances,
melangiosa, plora.
Més, si ens rebrolla recordances
del jovenívol temps joliu,
el seu planyívol cant devé festiu.
I les barques, quietes a la platja
guardant encara els estris de pescar,
amb l'afany d'entrar a mar, el seu coratge
encalmen, freturoses d'escoltar
els refilets del flabiol,
sons i harmonies de cristall,
melodies ardents de rossinyol,
arpegis clars de degotall.*

*En tant, s'ha engalanat el cel
amb la pompa brillant dels millors dies,
i el rocam de la costa sent l'anhel
de fer de tornaveu de melodies
d'epitalami i d'ègloga, ritmades
amb somnis gais primaverals*

Josep Barceló i Matas (1875-1964)

*o amb elegiaques cantades
dels jorns aurífics tardorals.
Mar, cel i terra senten el delit
de nostra dansa i l'esperit
de tots vibra en la plaça,
i, viu, batega el cor de nostra raça!*

LA GENT

*Els pagesos del poble, els de la plana,
els gosats mariners, els artesans,
atapeïts com grans dins la magrana,
en la platja s'esperen, i les mans
que el feixugós treball els ha enduredes,
clouran per a dansar, ben aclarides
de tota aspror,
i les estrenyeran amb germanor.
Fadrines i fadrins amb bull de vida
que llurs cors els emplena de gaubances
i l'ànima els exalta enfervorida,
esperen que s'encetin prest les danses
xerrotejant amb veus de picarol;
fins i tot una dona mig tollida
que, devers d'un cantó s'és arrupida,
espera que refili el flabiol
el seu cant argentí
amb els repics del tamborí.
La quitxalla també s'hi és aplegada
atreta per la fira i cavallets.
Sembla talment alosa enlluernada
que revola a l'entorn dels mirallets.
I el remoreig de la gentada
de les ones recorda el fressejar
o el rondinar seguit de la ventada;
i el vaivé de la gent, un onejar.
Per la platja tot és bellugadissa
i a tots se'ls encomana,
entre empentes, sorolls i cridadissa
l'emoció i l'anhel de la sardana.*

VOCABULARI GASTRONÒMIC

Sopa de ajo – Sopa d'all
Sopa de pescado – Sopa de peix
Tallarinas – Tallarines

AMANIDES, VERDURES I LLEGUMS

Aceitunas – Olives
Acelgas – Bledes
Achicoria – Xicoira
Alcachofa – Carxofa
Apio – Api
Berenjena – Albergínia
Bròculi – Bròquil

SOPES, ARRÒS I PASTES

Arroz a la cazuela – Arròs a la cassola
Arroz a la paella – Arròs a la paella
Arroz hervido – Arròs bullit
Caldo – Brou
Canalones – Canelons
Espaguetis – Espaguetis
Fideos – Fideus
Macarrones – Macarrons
Olla – Escudella
Puré – Puré
Sopa – Sopes

EN PERET A L'ESCOLA

En Peret torna d'escola i el seu pare li diu:

–Vejam, recita'm la taula de multiplicar!

Llavors en Peret es posa a cantar:

–La, la, la, larà, la, la, la, larà, la, la, la...

–Para, para! –cria el seu pare–. Això és la taula de multiplicar?

–És que de moment només m'ensenyen la música: la lletra serà més endavant.

A CAL GRANER

Una noia bastant tímida entre en una casa de grans per comprar llavors diverses:

–Voldria unes llavors per a uns testos. Però abans digueu-me –pregunta tota vermella–: cal plantar dues llavors perquè neixi una planta?

AL CIRC

–Pare, aquest prestidigitador ha convertit un mocador de seda en un bitllet de banc.

–Sí, al revés del que acostuma a fer ta mare.

LLUÇ A LA COSTA BRAVA

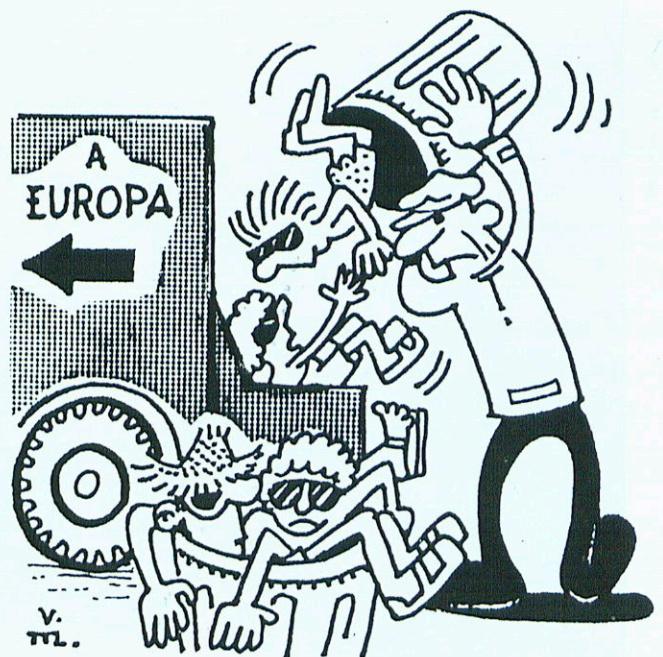
Ingredients:

Un lluç, un ou, 300 grams de tomàquets madurs, farina, oli, all i julivert.

Una vegada tallat, net i escorregut el peix, saleu-lo i passeu-lo per l'ou i la farina. Fregiu-lo en oli ben calent procurant que quedi daurat.

Després prepareu una salsa de tomàquet, a la qual afegireu all i julivert. Tireu-hi els talls de lluç a dins i deixeu-ho coure tot plegat 5 minuts.

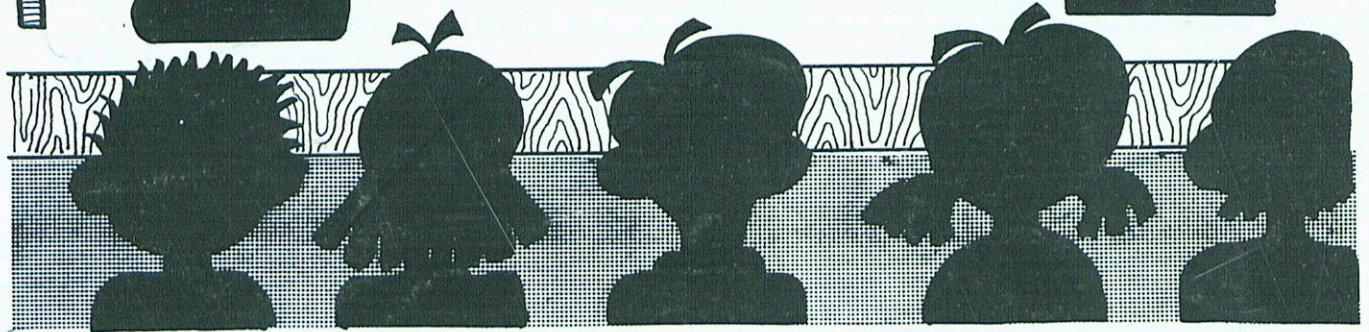
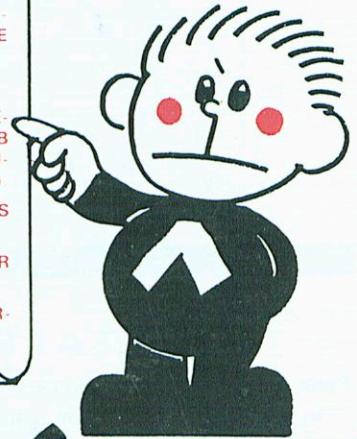
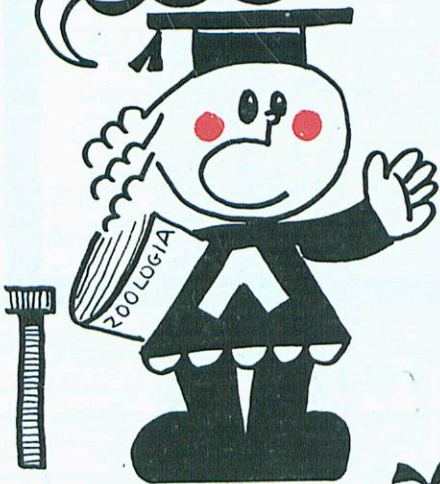
BUSCA LES VUIT DIFERÈNCIES

..I ENTRE LA FAUNA AUTÒCTONA, CAL PROTEGIR-SE ESPECIALMENT D'AQUEST PERILLÓS ESPECIMEN, CARACTERITZAT PER LA SEVA EXTRAORDINARIA CAPACITAT DEPREDADORA...

NOM: L'ESPECULADOR
 (de l'espècie HOMO-BRUTALIS, família dels CARRONYERS)
 CARACTERÍSTIQUES FISIQUES: MUTANTS (segons les circumstàncies) SOL AGAFAR L'APARENÇA DE SUBJECTE SIMPÀTIC I EXTROVERTIT
 QUALITATS MORALES: INEXISTENTS.
 CARACTERÍSTIQUES GASTRONÒMIQUES: OMNÍVOR. -DEVORA TOT EL QUE SE LI PRESENTA PEL DAVANT, AMB ESPECIAL PREDILECCIÓ PER ALS ELEMENTS NATURALS (prats, camps, boscos, zones costaneres, platges, etc)
 MOTIVACIÓ VITAL: DINERS, MOLTS DINERS, NOMÉS DINERS
 HÀBITAT NATURAL: PUL-LULA CONSTANTMENT PER LES NOSTRES COSTES
 ADVERTIMENT: ÉS MOLT PERILLÓS!! CAL FORAGITAR-LO!!

RECULL DE FOTOGRAFIES ANTIGUES DE L'ESCALA COL·LECCIONABLES

FOTOGRAFIA N° 79

